

Eiropas
Komisija

PANORAMA

2016. GADA VASARA / Nr. 57

Pomožes reģions
izvēlas gudru pieeju

EIROPAS REĢIONU
UN PILSĒTU NEDĒĻA

IEGULDĪJUMI SALU
REĢIONOS

ATBALSTS
LAUKSAIMNIECĪBAI
AUGSTIENĒS

Reģionālā
politika un
pilsētpolitika

panorama

IEVADRAKSTS.....	3	FOTO STĀSTI	24
EIROPAS REĢIONU UN PILSĒTU NEDĒĻA 2016.....	4	ARKTISKĀ LIETPRATĪBA — ARCTIC SMARTNESS — LAPZEMĒ.....	26
ERPŅ UNIVERSITĀTE	6	KOHĒZIJAS POLITIKA ATBALSTA SALAS.....	27
INTERVIJA AR VALTERU DEFĀ.....	8	POMOŽES REĢIONS: LIETPRATĪGA PILSĒTU REVITALIZĀCIJA.....	28
SĪMS KALLASS PAR VIENKĀRŠOŠANU	14	SOCIĀLĀ EKONOMIKA GRIEĶIJĀ.....	36
JAUNUMI ĪSUMĀ	17	JAUNIEŠU IESAISTĪŠANA BAYINTRAP PROJEKTĀ	38
INTERACT PROGRAMMA.....	18	PROJEKTI APVIENOTAJĀ KARALISTĒ, AUSTRIJĀ, UNGĀRIJĀ, FRANCIJĀ UN SPĀNIJĀ	40
KARTES: GAISA KVALITĀTE UN CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMOS BOJĀGĀJUŠIE.....	20	PROGRAMMA.....	44
EUSAIR: MAKROREĢIONĀLĀ STRATĒGIJA.....	22		

06

08

24

36

Šis žurnāls ir iespiests uz pārstrādāta papīra angļu, franču, vācu, bulgāru, grieķu, spāņu, itāliešu, poļu un rumāņu valodā. Tas ir pieejams 22 valodās tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/information/publications/panorama-magazine/

Šī izdevuma saturs pabeigts 2016. gada jūnijā.

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Ne Eiropas Komisija, ne arī kāda cita persona, kas rīkojas tās vārdā, nevar būt atbildīga par to, kā šajā publikācijā ietvertā informācija var tikt izmantota, kā arī par kļūdām, kas var rasties, neraugoties uz rūpīgu sagatavošanu un pārbaudi.

Šajā publikācijā paustais viedoklis nav uzskatāms par Eiropas Komisijas viedokli.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2016. gads

ISSN 1725-8235

© Eiropas Savienība, 2016

Pārpublicēšana ir atļauta, norādot avotu.

(*) Tiesības izmantot konkrētus attēlus attiecas tikai uz Panorama publikāciju (57. izdevumu), un tos nedrīkst izmantot citos nolūkos; Panorama 57. izdevuma un tā tulkoto versiju kontekstā attēlus drīkst reproducēt, bet tos nedrīkst reproducēt citiem mērķiem.

Lai izmantotu un/vai pārpublicētu materiālu, par kuru norādīts, ka autortiesības pieder trešajai pusei, jāsaņem atļauja no autortiesību subjekta(-iem).

Printed in Belgium

Fotogrāfijas (lappuses):

Vāks: iStock@ewg3D

3. lpp.: Eiropas Komisija

4., 5. lpp.: Eiropas Komisija

6., 7. lpp.: Eiropas Komisija

8., 9., 10., 11., 12., 13. lpp.: Eiropas Komisija

14., 15., 16. lpp.: Eiropas Komisija

17. lpp.: Eiropas Komisija

18., 19. lpp.: Eiropas Komisija

20., 21. lpp.: Eiropas Komisija

22. lpp.: iStock@sjhaytov

23., 24., 25. lpp.: Eiropas Komisija

26., 27. lpp.: Eiropas Komisija, iStockCCat82

28., 29., 30., 31. lpp.: Eiropas Komisija

32., 33., 34., 35. lpp.: Eiropas Komisija

36., 37. lpp.: iStock@verve231, Eiropas Komisija

38., 39. lpp.: Eiropas Komisija

40. lpp.: NCC

41. lpp.: www.weissenseer.com

42. lpp.: iStock@AM29

43. lpp.: iStock@Marco Marchi

Ievadraksts

Norit gatavošanās Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļai (ERPN), kas iepriekš bija pazīstama kā ATVĒRTĀS DIENAS un kas norisināsies Briselē 10.–13. oktobrī. Nosaukums ir mainījies, bet koncepcija paliek tāda pati — aptuveni 130 darbsemināri, debates un tīklu veidošanas pasākumi, kas

būs veltīti šī gada galvenajai tēmai “Reģioni un pilsētas ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei”. Ja nevarat ierasties Briselē, jums ir iespēja piedalīties pasākumu programmā iedzīvotājiem visā Eiropā no septembra līdz novembrim.

ERPN trīs galvenās tēmas ir saskaņotas ar Komisijas un Reģionu komitejas politiskajām prioritātēm: pastāvīgu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, iekļaujošu ekonomikas izaugsmi un ESI fondu vienkāršošanu. Aptuveni 187 reģioni un pilsētas no 28 valstīm meklēs jaunas iespējas piesaistīt un īstenot ES ieguldījumus pilsētās un reģionos, apspriedīs šādu ieguldījumu rezultātus, dalīsies ar paraugpraksi un veicinās dialogu par turpmākiem uzlabojumiem.

Viens no galvenajiem elementiem ir ERPN Universitāte, kuras mērķis ir padarīt jaunākos pētījumus par reģionu un pilsētu attīstību pieejamus politikas veidotājiem un praktiķiem, kā arī informēt par pētījumu rezultātiem. Šogad populārā meistarklase doktorantiem un karjeras sākumposmā esošiem pētniekiem būs veltīta ES kohēzijas politikai.

Citi pasākumi ietvers ikgadējo RegioStars balvu pasniegšanas ceremoniju, kurā godina paraugpraksi reģionālajā attīstībā un kohēzijas politikas finansētus iedvesmojošus, inovatīvus projektus. Turpinot 2015. gada Atvērto pilsētu dienu aizsākto, būs arī dažādi pasākumi pilsētu attīstības speciālistiem, kā arī tiks paziņoti ikgadējā fotoattēlu konkursa rezultāti.

Augsta līmeņa debates

Lai Eiropas strukturālo un investīciju fondu atbalsta saņēmēji varētu maksimāli izmantot sniegtās iespējas, ir ļoti svarīgi vienkāršot piekļuvi finansējumam. Mūsu intervija ar bijušo Komisijas priekšsēdētāja vietnieku Sīmu Kallasu (Siim Kallas), augsta līmeņa grupas vienkāršošanas jautājumos priekšsēdētāju,

sniedz ieskatu par to, kā 12 neatkarīgi eksperti pārrauga procedūras un veicina vienkāršošanu, lai sekmētu labāku ieguldījumu izmantošanu ES reģionos. Nepilna gada laikā šī grupa ir izanalizējusi tēmas par e-pārvaldību, vienkāršoto izmaksu iespējām, MVU piekļuvi finansējumam un finanšu instrumentiem un sagatavojusi secinājumus un ieteikumus ieinteresētajām pusēm. Augsta līmeņa grupa pašlaik gatavojas sniegt ziņojumu par vienkāršāku īstenošanas sistēmu laikposmam pēc 2020. gada, ko paredzēts iekļaut Komisijas pārdomās par kohēzijas politikas nākotni.

Jauns izskats

Šajā *Panorama* izdevumā mēs esam iekļāvuši vairākus jaunus rakstus un pielāgojuši vairākus dizaina elementus, lai tie labāk atbilstu saturam. Plašajā rakstā par Polijas Pomožes reģionu ir aplūkotas problēmas, ar ko tas saskaras, un šo problēmu pārvarēšanai izmantotā “sarunu pieeja”. Sadarbojoties ar dažādiem partneriem, reģions nosaka lietpratīgu specializāciju, izstrādā revitalizācijas projektus un koordinē pasākumus pilsētu teritorijās. Intervijā ar Pomožes vojevodistes vadītāju Mečislavu Struku (Mieczysław Struk) ir sīkāk aplūkots kohēzijas politikas ieguldījums reģiona ekonomiskajā attīstībā un papildināmība starp dažādajiem ieguldījumu instrumentiem.

Tuvāk iepazīstoties ar BAYinTRAP projektu, ir sniegts ieskats par to, kā vasaras skolas koncepciju izmantoja, lai iesaistītu skolēnus pilsētu transporta sistēmu pilnveidošanā, aicinot viņus paust viedokli par ilgtspējīgas pilsētas transporta politikas izveidi.

Laikmeta beigas

Visbeidzot, intervijā ar reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektoru Valteru Defā (Walter Deffaa) mēs uzzināsim mazliet vairāk par viņa 30 gadus ilgās karjeras kāpumiem un kritumiem Eiropas Komisijā, pirms viņš dodas pensijā un gatavojas jauniem un aizraujošiem izaicinājumiem. ■

Korina Krecu (Corina Crețu)
Eiropas reģionālās politikas komisāre

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa 2016

2016. gadā Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa (ERPN, kas iepriekš bija pazīstama kā ATVĒRTĀS DIENAS) noritēs ar nosaukumu “Reģioni un pilsētas ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei”. Pasākums ietvers aptuveni 130 darbseminārus, debates un tīklu veidošanas pasākumus, kurās piedalīsies apmēram 6 000 dalībnieku. Papildus darbsemināriem, kas noritēs Briselē, būs arī vietējo pasākumu programma, kas noritēs visā Eiropā laikā no 2016. gada septembra līdz novembrim.

Šī gada pasākumam ir trīs galvenās tēmas, kas saskaņotas ar Eiropas Komisijas un ES Reģionu komitejas politiskajām prioritātēm 2016. gadam. Ar diskusijām ir paredzēts atbalstīt 2014.–2020. gada Eiropas strukturālo un investīciju fondu programmu īstenošanu, demonstrēt ES ieguldījumu rezultātus, parādīt paraugprakses piemērus un veicināt ieguldījumus iespējamajos uzlabojumos nākotnē:

► Pastāvīga un ilgtspējīga ekonomikas izaugsme

Šī tēma būs veltīta jaunām iespējām reģioniem un pilsētām sekmēt izaugsmi un radīt vairāk darbavietu Eiropas valstu ekonomikas internacionalizācijas kontekstā. Tajā tiks aplūkots, kuri reģioni un pilsētas pašlaik vissekmīgāk piesaista jaunus ieguldījumus un kāpēc viņiem tas izdodas. Tāpat tajā tiks pievērsta īpaša uzmanība ar inovāciju saistītām iespējām, jo īpaši energoefektivitātei, mazoglekļa ekonomikas attīstībai un aprites ekonomikas veicināšanai, kā arī lietpratīgai specializācijai.

► Iekļaujoša ekonomikas izaugsme

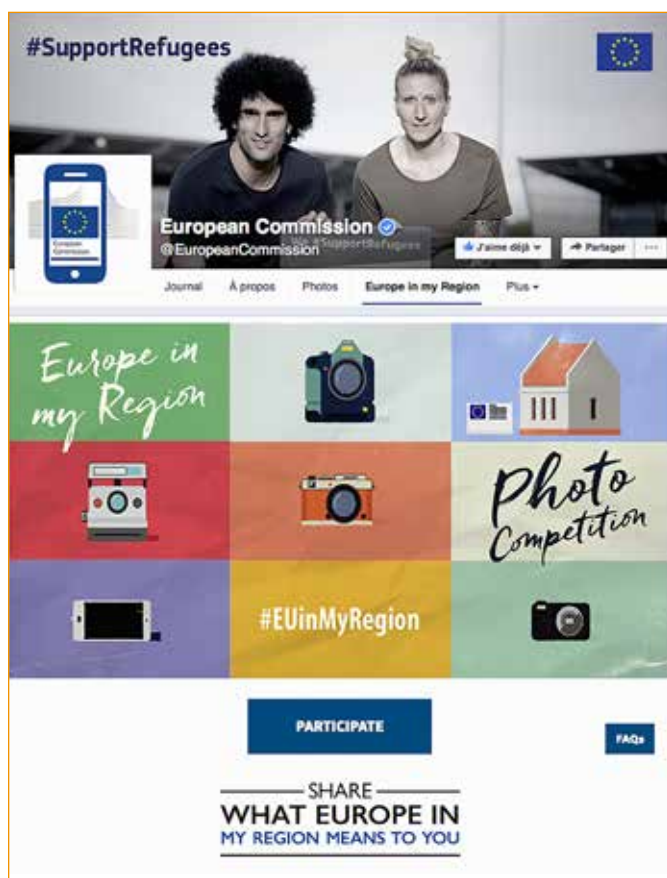
Semināros šīs tēmas ietvaros tiks aplūkota darba tirgus un sociālās iekļaušanas politikas izstrāde un īstenošana vietējā līmenī nelabvēlīgā situācijā esošām sabiedrības grupām, ieskaitot sociālos mājokļus, sabiedriskos pakalpojumus un izglītību, un pasākumi ar mērķi atvieglot mikrouzņēmumu vai mazo uzņēmumu veidošanu un veidot vidi, kas labvēlīgāka pašnodarbinātībai. Šīs tēmas ietvaros reģioni un pilsētas varēs dalīties ar pieredzi bēgļu krīzes risināšanā, tostarp izmantojot ES finansējumu.

► ESI fondu vienkāršošana

Šīs tēmas ietvaros reģionu un valstu iestādēm, kas īsteno Eiropas strukturālo un investīciju fondu atbalstītas programmas, būs iespēja apmainīties ar pieredzi un paraugpraksi saistībā ar programmu pārvaldības efektivitātes uzlabošanu, ieskaitot veidus, kā vienkāršot pārvaldību un uzlabot administratīvās un vadības spējas. Tāpat šeit tiks aplūkota paraugprakse pilsētu attīstībā, integrēto teritoriālo investīciju programmas un sabiedrības virzīta vietējā attīstība, kā arī jaunu finanšu instrumentu izmantošanas popularizēšana. Šeit uzmanība tiks pievērsta 2007.–2013. gada perioda ex-post novērtējuma sākotnējiem rezultātiem.

Īpaša uzmanība Eiropas pilsētprogrammai

Turpinot pagājušajā gadā Atvērtajā pilsētu dienā iesākto, Eiropas Komisija, Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts un ES Reģionu komiteja ir apvienojuši spēkus ar Briseles galvaspilsētas reģionu un vietējām iestādēm, citu pilsētu, Eiropas tīklu un iniciatīvu pārstāvjiem, lai sekmētu starptautisku pieredzes apmaiņu ilgtspējīgas pilsētu attīstības jautājumos.

Pilsētu attīstības speciālisti varēs piedalīties īpašos interaktīvosursos, darbsemināros, projektu apmeklējumos un pasākumos saistībā ar Eiropas pilsētprogrammu (tās prioritārās tēmas, partnerības un vienas pieturas aģentūra), pilsētu ietekmes novērtējumu un daudzlīmeņu pārvaldības nozīmīgumu, ieskaitot Briseles galvaspilsētas reģiona organizētos projektu objektu apmeklējumus.

Vietējā līmeņa pasākumi

Katrs iesaistītais reģions un pilsēta organizēs vismaz vienu vietējā līmeņa pasākumu, lai tuvinātu ERPN iedzīvotājiem. Šie pasākumi tiks organizēti laikā no septembra līdz novembrim ar nosaukumu “Eiropa manā reģionā/pilsētā”, un tie būs veidoti, par pamatu ņemot ERPN tematiskās prioritātes. Pasākumiem, kas paredzēti plašākai sabiedrībai, potenciālajiem ES reģionālās politikas atbalsta saņēmējiem, ekspertiem, akadēmiskajām aprindām un plašsaziņas līdzekļiem, var būt dažādi formāti, piemēram, konferences, darbsemināri, radio/TV pārraides vai izstādes. Vietējos pasākumus var organizēt arī saistībā ar ES reģionālās politikas projektu uzsākšanu vai ikgadējo informatīvo pasākumu ietvaros, kā to prasa ESI fondu noteikumi.

http://ec.europa.eu/regional_policy/regions-and-cities/2016/local_events.cfm

Fotoattēlu konkurss “Eiropa manā reģionā”

Šis ir jau piektais fotoattēlu konkurss, un darbus tam var iesniegt līdz 28. augustam. Lai piedalītos konkursā, iedzīvotājiem ir jānofotografē kāds projekts, kas ir saņēmis ES finansējumu. Fotoattēlā jābūt redzamai arī plāksnei vai ziņojumu dēlim ar informāciju par finansējumu un ES karogu. Trīs uzvarētāji laimēs iespēju piedalīties fotografēšanas kursos pie profesionāla fotogrāfa un braucienu uz Briseli.

<https://goo.gl/t3iwCT>

RegioStars

RegioStars balvas mērķis ir noteikt paraugpraksi reģionu attīstībā un izcelt oriģinālus un inovatīvus projektus, kas var piesaistīt un iedvesmot citus reģionus.

2016. gadā balvas kategorijas ir šādas:

- ✦ GUDRA IZAUGSME: jaunas iespējas globālajā ekonomikā;
- ✦ ILGTSPĒJĪGA IZAUGSME: aprites ekonomika;
- ✦ IEKĻAUJOŠA IZAUGSME: integrēta dzīve — iekļaujošu un nesegregētu kopienu veidošana;
- ✦ CITYSTAR: inovatīvi risinājumi ilgtspējīgai pilsētu attīstībai;
- ✦ EFEKTĪVA PĀRVALDĪBA: pārmaiņu radīšana, pateicoties citādi pārvaldībai.

Šogad ir iesniegti 104 pieteikumi, kurus izvērtē žūrija.

RegioStars 2016 balvu pasniegšanas ceremonija notiks oficiālās ERPN pieņemšanas laikā BOZAR mākslas centrā Briselē, otrdien, 11. oktobrī. Uzvarējušajiem projektiem balvas pasniegs reģionālās politikas komisāre Korina Krecu (Corina Crețu) un RegioStars balvas žūrijas priekšsēdētājs, Eiropas Parlamenta deputāts Lamberts van Nistelrojs (Lambert van Nistelrooij). ■

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

**14. Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa
2016, 2016. gada 10.–13. oktobrī Briselē**
Reģistrācija sākas 6. jūlijā:
<http://www.regions-and-cities.europa.eu>

ERPN Universitāte

JAUNU PĒTĪJUMU PAR REĢIONU UN PILSĒTU ATTĪSTĪBU REZULTĀTI

ERPN Universitātes mērķis ir padarīt jaunākos pētījumus par reģionu un pilsētu attīstību pieejamus politikas veidotājiem un praktiķiem.

Eiropas
Komisija

EUROPEAN UNION

Committee of the Regions

ERPN Universitāte darbojas jau astoņus gadus un ir viens no centrālajiem Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļas (ERPN) elementiem. Tās mērķis ir atvieglot informācijas apmaiņu starp akadēmisko aprindu pārstāvjiem no visas Eiropas un reģionu un vietējā līmeņa pārstāvjiem un informēt par pētījumu rezultātiem reģionu un pilsētu attīstības un ES kohēzijas politikas jomā.

ERPN Universitāti organizē trīs vadošās akadēmiskās apvienības reģionālo pētījumu, reģionu zinātnes un telpiskās plānošanas jomā — Reģionālo pētījumu asociācija (RSA), Eiropas Reģionu zinātnes asociācija (ERSA) un Eiropas Plānošanas skolu asociācija (AESOP) kopā ar Eiropas Komisiju un Eiropas Reģionu komiteju (RK).

ERPN piedalās aptuveni 6 000 praktiķu, politikas veidotāju un akadēmisko darbinieku, kuriem interesē ES kohēzijas politika. Tās ietvaros Eiropas iestādes, reģioni, pilsētas un citas organizācijas, kam interesē ES kohēzijas politika, organizē aptuveni 130 kursus. Šīs vispārējās programmas ietvaros ERPN Universitāte ietver kursus, kas veltīti būtiskām tēmām, kam ir praktiska nozīme reģioniem un pilsētām.

Šogad ERPN Universitātē ir plānoti kursi par šādām tēmām:

- Mikrouzņēmumu ražīguma palielināšana;
- Zināšanu pērles: izaicinājumi un dilemmas pilsētu un augstskolu attiecībās;
- Lietpratīga specializācija pēc pieciem gadiem: ceļš no plānošanas līdz īstenošanai;
- Telpisko datu prasības efektīvai telpiskajai politikai;
- Pastāvīga un ilgtspējīga ekonomikas izaugsme: kā līdzsvarot ekonomisko un ekoloģisko attīstību pilsētās un reģionos;

- Klimata pārmaiņu teritoriālā ietekme ES līmenī;
- Pilsētu attīstības / teritoriālās politikas noteikumi un problēmas vienkāršotu un lietotājiem draudzīgu īstenošanas sistēmu izveidē;
- Ilgtspējīgas nākotnes sabiedrības: demogrāfisko problēmu risināšana un senioru ekonomikas dinamika;
- Migrācija un pilsētas: migrācijas teritoriālie aspekti;
- Kas ir jaunie pašnodarbinātie Eiropā un kāds ir viņu ieguldījums izaugsmē un teritoriālajā un sociālajā kohēzijā?

ERPN meistarklase

ERPN Universitātes būtiska daļa ir meistarklase doktorantiem un karjeras sākumposmā esošiem pētniekiem, kuriem interesē ES kohēzijas politika. Ir plānots, ka piecu dienu laikā no 9. līdz 13. oktobrim 30 atlasītie dalībnieki piedalīsies koordinētosursos, kas veltīti ES kohēzijas politikai. Viņiem arī būs iespēja īsi prezentēt savus pamata pētījumus darba grupām, kurās piedalīsies augstākās ES amatpersonas, lai saņemtu komentārus un atsauksmes. Meistarklase ietver apaļā galda diskusijas, interaktīvus kursus un tīklu veidošanas pasākumus ar augstākajām ES amatpersonām.

2016. gada meistarklases galvenās tēmas ir šādas:

- Iekļaujošas izaugsmes un sociālās kohēzijas veicināšana, ietverot teritoriālo dimensiju un pilsētu un lauku attīstības integrēšanu;
- Tīkla ekonomikas nozīmīgums: politikas mācīšanās; pārskaitījumi starp reģioniem un pilsētām; zināšanu tālāknodošana;
- Kohēzijas politikas īstenošanas sistēmas uzlabošana: rezultāti, vienkāršošana un pārskatatbildība.

Lai piedalītos meistarklasē, ir jāiztur liela konkurence, jo tā sniedz stimulējošu vidi jauniešiem pētniekiem, kuri var tikties ar vadošajiem ES politikas veidotājiem un apspriest būtiskus jautājumus par politikas plānošanu, īstenošanu un efektivitāti. Iepriekšējo gadu dalībnieki ir norādījuši, ka šī meistarklase ir sniegusi jaunus sadarbības tīklus un iespējas un sekmējusi viņu karjeru.

Akadēmiskie organizatori

Regional Studies Association

Reģionālo pētījumu asociācija (RSA), kas tika nodibināta 1965. gadā, ir globāls forums, kas veltīts pilsētu un reģionu pētījumiem, attīstībai un politikai. RSA publicē piecus pazīstamus žurnālus šajā jomā, no kuriem vecākais un pazīstamākais ir *Regional Studies*. Papildus tam asociācija finansē jaunus pētījumus un zināšanu apmaiņu ar dažādām finansēšanas programmām, kā arī tīklu veidošanu un citu atbalstu, lai palīdzētu pētniekiem veidot pētījumus, karjeru un ietekmi. RSA uzskata, ka reģioni ir būtisks telpisks mērogs, pētot politisko, ekonomisko, sociālo un vides pārmaiņu un inovāciju raksturu un ietekmi. Asociācija sadarbojas ar tādām organizācijām kā Eiropas Komisija, Reģionu komiteja (RK), Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts (REGIO ĢD), ANO Cilvēku apmetņu centrs (UN-HABITAT), Pasaules Banka un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija, un tā jau no paša sākuma ir iesaistījusies ERPN Universitātes un meistarklases darbībā.

www.regionalstudies.org

(RSA) paspārnē. ERSA pašlaik aptver 18 nacionālas un lingvistiskas pētnieku asociācijas visā Eiropā ar interesi par telpiskajiem

Eiropas Reģionu zinātnes asociācija (ERSA) ir lielākā starpreģionālā zinātnes asociācija, kas darbojas Starptautiskās reģionālās zinātnes asociācijas

jautājumiem. ERSA pasaules līmeņa kongress ir unikāla platforma, kas popularizē reģionālos pētījumus un sekmē informācijas apmaiņu par aktuāliem ekonomiskiem, sociāliem un politiskiem jautājumiem. ERSA arī aktīvi sadarbojas ar citām starptautiskām iestādēm un asociācijām (piemēram, ar Eiropas Investīciju banku, Eiropas Komisiju, Eiropas Universitāšu asociāciju, AESOP) un uzskata, kas tas ir ļoti svarīgi, lai veicinātu inovatīvu domāšanu un radītu jaunus un viedus risinājumus esošajām teritoriālās attīstības problēmām.

www.ersa.org

Eiropas Plānošanas skolu asociācija (AESOP), kas tika dibināta 1987. gadā, ir starptautiska to augstskolu asociācija, kuras nodrošina studijas un pētījumus telpiskās plānošanas jomā. AESOP biedru vidū ir vairāk nekā 150 iestādes, un tā nodrošina platformu, kur zinātnieki, praktiķi, profesionālās struktūras, politiķi un citas ieinteresētās

puses apmainās ar plānošanas pieredzi saistībā ar telpisko un pilsētu attīstību Eiropā. AESOP ikgadējais kongress ir kļuvis par lielāko plānošanas jautājumiem veltīto sanāksmi Eiropā. Asociācija publicē žurnālu *Planning Education* un sadarbojas ar vairāk nekā 50 citiem plānošanas žurnāliem. AESOP sadarbojas ar Eiropas akadēmiskajām organizācijām un profesionālajām asociācijām, kā arī Eiropas un pasaules iestādēm, aģentūrām un programmām (EK, RK, UN-HABITAT), un atbalsta to augošo interesi par "teritoriju un teritorialitāti".

www.aesop-planning.eu

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://regions-and-cities.europa.eu>

Darbs ar smaīdu uz lūpām

PĒC 30 KOMISIJĀ PAVADĪTIEM GADIEM REĢIONĀLĀS POLITIKAS UN PILSĒTPOLITIKAS ĢENERĀLDIREKTORAM VALTERAM DEFĀ (WALTER DEFFAA) IR PIENĀCIS LAIKS ATVADĪTIES NO KOLĒĢIEM

Kad Valters Defā 1983. gadā sāka karjeru, Eiropas projektā piedalījās tikai deviņas dalībvalstis. Trīsdesmit gadus vēlāk, neskatoties uz kāpumiem un kritumiem, ir panākts būtisks progress, un tagad augošajā ES saimē ir vairāk nekā 508 miljoni iedzīvotāju no 28 dalībvalstīm. Intervijā žurnālam *Panorama* Defā kungs norāda, ka šajā laikā viņš ir piedzīvojis daudzas būtiskas pārmaiņas gan savā karjerā, gan ES kopumā.

Jūsu karjeras laikā Eiropas Komisijā jums ir bijuši daudzi dažādi amati dažādos ĢD. Kurš no tiem jums šķita vislielākais izaicinājums un sniedza lielāko gandarījumu?

Faktiski vairāk nekā pusi mūža esmu pavadījis Komisijā, tāpēc man ir daudz atmiņu! Es sāku darbu kā administrators ECFIN ĢD un pakāpeniski kāpu pa karjeras kāpnēm septiņos ĢD, līdz sasniedzu ģenerāldirektora amatu trijos no tiem — Iekšējās revīzijas dienestā, Nodokļu politikas un muitas savienības ĢD un Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ĢD.

Manuprāt, uz mani vislielāko iespaidu ir atstājuši Budžeta ĢD un Reģionālās politikas ĢD, lai gan jāteic, ka man karjeras gaitā ir ļoti paveicies, jo esmu strādājis pie vairākām politikas reformām. Strādājot Budžeta ĢD un Iekšējās revīzijas dienestā, es piedalījos Līkanena Stabilitātes un efektīvas pārvaldības iniciatīvā un Kinoka stratēģijā pārvaldības sistēmas, personāla politikas un finanšu pārvaldības reformēšanai. Strādājot Ģenerālsēkretariātā, es biju atbildīgs par pirmo Komisijas paziņojumu par ietekmes novērtējumu, bet pēc tam pildīju komisāres Vulfas-Matīsas kabineta vadītāja pienākumus. Es strādāju pie 2000.–2006. gada daudzgadu finanšu shēmas Agenda 2000, kas ietvēra lielo “paplašināšanos uz Austrumiem”. Pēdējā laikā es kopā ar

kolēģiem no REGIO ĢD aktīvi strādāju, veidojot un īstenojot modernu kohēzijas politiku, vienkāršojot īstenošanas sistēmu un padarot mūsu politiku un mūsu ĢD vairāk orientētu uz rezultātiem.

Kā orientēšanās uz rezultātiem atšķiras no iepriekšējās koncentrēšanās uz līdzekļu izlietojumu?

Mēs pirmoreiz varam paziņot, kādiem mērķiem tiks tērēta nauda un ko tā sasniegs — norādīt, piemēram, cik daudzas darbvietas tiks izveidotas, cik cilvēkiem tiks nodrošināts tīrs ūdens vai apmācība, cik daudzi nelabvēlīgā situācijā esoši cilvēki, piemēram, invalīdi vai minoritāšu pārstāvji, tiks iesaistīti sociālās attīstības programmās, cik uzņēmumi saņems atbalstu, cik mājsaimniecībām tiks uzlabota piekļuve platjoslas internetam u. tml. Dalībvalstis nosprauž pašas savus mērķus un gaida rezultātus no kohēzijas politikas finansējuma pēc tam, kad ir apstiprinātas programmas. Papildus tam mēs esam ieviesuši īpašas prasības saistībā ar tematisko koncentrāciju, un tādējādi piešķirtie līdzekļi veido kritisko masu un nodrošina reālu ietekmi un rezultātus uz vietas.

Lai nodrošinātu pārredzamību, ir ļoti svarīgi, lai ikviens iedzīvotājs varētu piekļūt šai informācijai. Pagājušā gada decembrī Eiropas Komisija pieņēma paziņojumu (tā nosaukums ir “Ieguldījumi darbvietās un izaugsme — maksimāla ESI fondu

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa 2015: Meistarklases ģimenes foto

ieguldījuma izmantošana”), kurā ir izklāstīti galvenie gaidītie rezultāti, un šī informācija tagad ir publiski pieejama Komisijas atklāto datu platformā (<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>), kas tiek regulāri atjaunināta. Kohēzijas politika vairs nav tikai jēdziens — orientēšanos uz rezultātiem var uzskatīt par būtisku pagrieziena punktu 2014.–2020. gada plānošanas periodā.

Tas ir liels solis uz priekšu, bet vai piekrītat, ka jāpieliek lielākas pūles, lai samazinātu komunikācijas plaisu reģionālajā politikā?

Jā, komunikācija ir problēma. Skaitļi rāda, ka tikai aptuveni 30% iedzīvotāju zina par ES finansētiem reģionālajiem projektiem, taču interesantā kārtā vairāk nekā 70% no viņiem uzskata, ka tie ir labi. Ar labāku vietējo komunikāciju ir iespējams panākt daudz — jo vairāk būs cilvēku, kuri zina par darbu viņu reģionā, piemēram,

“Ar labāku vietējo komunikāciju var sasniegt ļoti daudz.”

par jaunu notekūdeņu attīrīšanas staciju vai inovāciju centru, jo pozitīvāka būs viņu attieksme. Jo tuvāk jūs esat vietējiem cilvēkiem, jo vairāk viņiem interesē projekti, kas tiek īstenoti viņu apkārtnē. Mēs aktīvi strādājam ar INFORM, kas ir komunikācijas vadītāju tīkls dalībvalstīs un reģionos, lai palīdzētu viņiem apmainīties ar paraugpraksi. Dalībvalstīs tiek organizēta virkne semināru, kuros piedalās dažādas ieinteresētās puses, piemēram, Komisijas pārstāvniecības dalībvalstīs un Europe Direct informācijas centru pārstāvji, lai pieradinātu viņus pie dialoga ar iedzīvotājiem. Un šī gada Eiropas dienā — 9. maijā — vairāku dalībvalstu vietējie politiķi apmeklēja projektus un sniedza pierādījumus par Eiropas Savienības atbalstu. Mēs arī

ceram, ka arvien vairāk ES iestāžu politiskajiem pārstāvjiem būs iespēja apmeklēt labu projektu piemērus, kad viņi būs “savās” valstīs.

Kā Komisija var nodrošināt, ka kohēzijas politiku visos reģionos izmanto pēc iespējas labāk?

Gadu gaitā kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska ietekme, un, pateicoties labākai pārredzamībai, mums ir pierādījumi, ka politika ir palīdzējusi būtiski uzlabot dzīvi mazāk attīstītajos reģionos, it īpaši Austrumeiropā, un ir palīdzējusi tiem panākt citus reģionus. Tomēr saglabājas būtiskas ekonomiskas atšķirības, un mēs tagad rūpīgi analizējam atpalikušus reģionus un pētām, kā uzlabot

mūsu ietekmi dažās valstīs ar zemiem ienākumiem un/vai reģionos ar zemu izaugsmes līmeni. Runa ir ne tikai par naudu — pastāv bažas par pārvaldību, administratīvajām un tiesiskajām sistēmām, un tās arī risina, ieviešot ex-ante nosacījumus. Praktiskajā ziņā ir paredzēta savstarpēja pieredzes apmaiņa starp valstu/reģionu administrācijām, lai uzlabotu administratīvās spējas, savukārt saistībā ar pārvaldības regulējumu integritātes pakti palīdz cīnīties pret krāpšanu un korupciju, un līgumiem starp līgumslēdzējām iestādēm un pretendentiem būtu jānodrošina labāka pārredzamība.

Arī pārrobežu reģioniem tiek pievērsta liela uzmanība, jo dalībvalstis meklē risinājumus bēgļu krīzei un drošībai. Šajos reģionos dzīvo aptuveni 150 miljoni eiropešu, un daudzi saskaras ar problēmām, kuras nevar atrisināt tikai ar naudu. Komisāres Korinas Krecu uzsāktā Pārrobežu reģionu sadarbības analīze ir paredzēta, lai risinātu administratīvas un ar regulējumu saistītas problēmas, piemēram, saistībā ar pārrobežu veselības aprūpi, sociālo nodrošinājumu un darba tirgus mobilitāti. Kā piemēru varu minēt

faktu, ka senāk Ēresunda tilta šķērsošanai starp Dāniju un Zviedriju bija vajadzīgas 30 minūtes. Tagad šis laiks ir dubultojies drošības pārbauzu dēļ, kas laika gaitā draud radīt lielu ietekmi uz ekonomiku abu valstu reģionos, nemaz nerunājot par neērtībām tiem cilvēkiem, kuri strādā vienā valstī, bet dzīvo otrā.

Ir vēl viena lieta, kas rada raizes — senāk atšķirības starp dalībvalstīm samazinājās, bet ekonomikas krīze šo konvergenci apturēja, un tas bija nopietns trauksmes zvans. Krīzei sekojošā izaugsmes palēnināšanās vissmagāk skāra perifērijā

"Orientēšanos uz rezultātiem var uzskatīt par būtisku pagriezienu punktu 2014.–2020. gada plānošanas periodā. Pirmo reizi mēs varam paziņot, kā un kur tiks tērēta nauda."

esošos reģionus un pilsētas. Reaģējot uz šo situāciju, mēs esam pārorientējuši kohēzijas politiku vairāk uz ieguldījumiem un tagad lietojam apzīmējumu Eiropas strukturālie un investīciju fondi. Mēs esam gandrīz dubultājuši (līdz aptuveni EUR 20 miljardiem) piešķirumu finanšu instrumentiem, lai būtiski palielinātu to uzņēmumu skaitu, kas var saņemt kohēzijas politikas atbalstu. Mērķis ir veicināt reģionu ekonomiku, koncentrējoties uz tādām reālas izaugsmes jomām kā inovācija un jo īpaši lietpratīgas specializācijas stratēģija, kas, manuprāt, ir ļoti spēcīgs instruments, lai veicinātu reģionu ekonomikas pāreju. Līdzīgā veidā vairāki reģioni no dažādām valstīm ir apvienojuši spēkus iniciatīvā Vanguard, kas vērsta uz jaunu izaugsmi, pateicoties lietpratīgai specializācijai. To virza apņemšanās ES reģionos izmantot lietpratīgu specializāciju, lai veicinātu jaunu izaugsmi ar uzņēmējdarbības inovācijām un rūpniecības atjaunošanu.

Šajā plānošanas periodā mums ir vairāk nekā 120 valsts un reģionu līmeņa lietpratīgas specializācijas stratēģijas visā Eiropā. Šeit interesantākais ir tas, ka mēs lūdzam dalībvalstis sadarboties ne tikai ar pašu dalībvalstu valdībām, bet arī ar reģionu un publiskā sektora iestādēm, lai virzītu uz priekšu reģionālo attīstību,

sadarbojoties ar uzņēmējiem, pētniekiem, augstskolām un pilsonisko sabiedrību plašākā sociālā procesā, kas, manuprāt, ir reizē ļoti svarīgi un ļoti daudzsoļīgi.

Komisijā daži ĢD ir tikuši kritizēti par nepietiekami ciešu sadarbību. Cik lielu progresu esat novērojis iekšējā sinerģijā?

Zināmā mērā iepriekšējā jautājumā minētā sadarbība sniedzas ārpus tradicionālajām struktūrām un arī atspoguļo veidu, kādā mēs strādājam Komisijā, lai nodrošinātu, ka kohēzijas politika vairs nav izolēta politika. Mēs tagad sadarbojamies ar kolēģiem no tādām jomām kā enerģētika, vide un pētniecība un, protams, pilsētu attīstība. Faktiski mums nekad iepriekš nav bijusi tik cieša sadarbība starp dažādajiem ĢD.

Tas ir saistīts ar manu pagātni, jo es ļoti ticu inovācijai publiskajā sektorā, kur būtisks elements ir aktīvāka informācijas un zināšanu apmaiņa starp departamentiem. Piemēram, mēs esam ieviesuši shēmu ar nosaukumu "Izcilības zīmogs". Ja pētniecības grupas projekts ir iesniegts programmas "Apvārsnis 2020" projektu konkursam, bet nepietiekama finansējuma dēļ to nevar uzsākt, tad ar nosacījumu, ka projekts atbilst reģionālās attīstības programmai, to var atbalstīt no reģionālās attīstības finansējuma bez

nepieciešamības projektu iesniegt vēlreiz. Tādējādi ir redzams, ka rodas reāla sinerģija starp reģionālo politiku un pētniecību un izstrādi.

Savstarpēji saistīti ir arī ESI fondi un Junkera plāns ieguldījumiem Eiropā — ieguldījumu plāna pamatā ir ekonomiskā rentabilitāte, lai piesaistītu privātās investīcijas, bet kādam ir jāuzņemas risks. Dažreiz šis risks var būt tik liels, ka ir nepieciešams papildu nodrošinājums, un šajā gadījumā var palīdzēt kohēzijas politika. Šādas sinerģijas labs piemērs ir investīciju fonds Troisième Révolution Industrielle Francijas Ziemeļu Padekalē (Nord Pas-de-Calais) reģionā — tā ir programma ar mērķi līdz 2050. gadam nodrošināt nulles līmeņa oglekļa emisijas, nodrošinot reģiona enerģijas vajadzības no atjaunojamajiem energoresursiem. Mēs tagad izmantojam ļoti tālredzīgu un modernu pārvaldības struktūru, lai savestu kopā, piemēram, cilvēkus, kuri atbild par enerģētiku dalībvalstīs, un fondu pārvaldniekus, un līdzīgi mēs darām arī vides jomā.

Vai šī sinerģija ietver arī citas Eiropas iestādes vai citas valstis ārpus Eiropas?

Protams, visus būtiskos jautājumus mēs apspriežam ar Parlamentu, Padomi un Reģionu komiteju (RK) — īpaši svarīgamums ir sadarbība ar RK. Līdz šim viņu atbalsts bija vispārīgāks, bet tagad tas ir stratēģiskāks, piemēram, saistībā ar pilsētprogrammu un lietpratīgu specializāciju. Integrēta politikas veidošana arvien vairāk pārņem kontroli pār tādām stratēģiskām jomām kā vides aspekti, sociālie jautājumi, atbalsts mazajiem uzņēmumiem un tā tālāk, jo īpaši pilsētās. Amsterdams pakts un pilsētprogramma sniedz interesantu, jaunu paradigmu ar daudzlīmeņu pārvaldību stratēģiskā politikas jomā.

Eiropā statistika rāda, ka gan lielas, gan vidējas pilsētas ir izaugsmes dzinēj spēki, tāpēc tām ir nepieciešama integrēta politikas veidošana. Tomēr dzīvei pilsētās ir arī trūkumi, piemēram, sociālas problēmas, piesārņojums, satiksmes sastrēgumi, mājokļu trūkums u. c., un tāpēc šīm

“Rodas reāla sinerģija starp reģionālo politiku un pētniecību un izstrādi.”

jomām ir vajadzīga īpaša uzmanība. Tomēr, skatoties globāli, Eiropas pilsētu sistēmas tiek uzskatītas par labas prakses piemēriem — Latīņamerikas valstis un tādas valstis kā Ķīna un Japāna, kurās ir mazāk līdzsvarota pilsētu struktūra, cenšas no mums mācīties.

Kā Eiropas projekts ir mainījies, kopš jūs pievienojāties Komisijai?

Kad es sāku strādāt Briselē 20. gadsimta 80.-to gadu sākumā, bija deviņas dalībvalstis un bija krīzes sajūta — visi runāja par “eirosklerozi” un Vernera plāns par ekonomisko un monetāro

savienību bija izgāzies. Faktiski es domāju, ka zināmā mērā krīze vienmēr ir bijusi daļa no Eiropas projekta, bet mēs vienmēr esam virzījušies uz priekšu un to pārvarējuši.

Sākotnēji projekta mērķis bija Rietumeiropas integrācija, un pēc tam 19 dalībvalstis 2002. gadā ieviesa kopējo valūtu. Kopš tā laika mēs esam atkalapvienojuši kontinentu, paplašinoties austrumu virzienā, un turpinājuši progresu — pašlaik kopīgajā politikas veidošanā ir iesaistītas teju trīsreiz vairāk dalībvalstis. Bet mums joprojām ir krīzes tāpat kā senāk — pat dziļas

krīzes. 20. gadsimta 80.-tajos un 90.-tajos gados mēs sūdzējāmies par to, ka nebija pietiekami plašas sabiedriskas diskusijas par Eiropas jautājumiem, bet tagad mums pilnīgi noteikti tādas ir, kaut arī tas var būt izaicinājums visiem tiem, kuri ir strādājuši pie Eiropas projekta.

“Šajā plānošanas periodā mums ir vairāk nekā 120 valsts un reģionu līmeņa lietpratīgas specializācijas stratēģijas visā Eiropā.”

Visbeidzot, pēc šādas bagātas karjeras, ko jūs plānojat darīt pensijā?

Atšķirībā no cita veida karjerām ģenerāldirektora darbs nav tāds, ko var darīt uz pusslodzi. Man šķiet, ka būtu bijis labāk samazināt darba apjomu pakāpeniski, nevis pēkšņi pilnībā apstāties vienā dienā. Bet man jau ir padomā vairāki projekti, ar kuriem aizpildīt manu

laiku, tostarp vēlos uzlabot savas golfa prasmes, doties pārgājienos pāri Alpiem ar vienu no manām meitām, pasniegt lekcijas jauniešiem universitātē, vai varbūt pamēģināt kaut ko pilnīgi atšķirīgu, kas vēl ir jāatklāj! Es patiešām novērtēju un izbaudīju kā privilēģiju savu karjeru Eiropas Komisijā, un es vēlos arī dot kaut ko atpakaļ sabiedrībai. ■

Vienkāršošanas veicinātājs

Panorama piedāvā ekskluzīvu interviju ar bijušo Komisijas priekšsēdētāja vietnieku Sīmu Kallasu (Siim Kallas), augsta līmeņa grupas vienkāršošanas jautājumos priekšsēdētāju.

Kallasa kungs, vai varat īsi izskaidrot augsta līmeņa grupas darba mērķi?

Mūsu grupas uzdevums ir nodrošināt, ka dalībvalstis izmanto visas pieejamās iespējas atbalsta saņēmēju dzīves vienkāršošanai. Mēs aplūkojam pozitīvus piemērus, kur tas ir jau izdevies, un arī iemeslus, kāpēc citas valstis kavējas. Mēs arī skatāmies nākotnē, cenšamies domāt netradicionāli, lai rastu jaunus veidus, kā īstenot vienkāršošanu. Mēs konsultējam Eiropas Komisiju par to, kā turpināt samazināt administratīvo slogu Eiropas struktūrālo un investīciju fondu atbalsta saņēmējiem pašreizējā plānošanas periodā, un arī apsveram nākotnes perspektīvas, lai sniegtu idejas laikposmam pēc 2020. gada.

Kas jūs motivēja uzņemties augsta līmeņa grupas priekšsēdētāja amatu un ar kādiem izaicinājumiem jūs esat saskāries šajā amatā?

Mana personīgā interese par vienkāršošanu ir saistīta ar pieredzi reformu veikšanā Igaunijā, it īpaši nodrošinot IT rīku plašu izmantošanu valdībā. Papildus tam man motivāciju sniedz laiks, kuru pavadīju kā Eiropas Savienības komisārs, atbildot par ES budžeta izpildi. Es vēlētos redzēt, ka visā Eiropā valsts pārvalde vienmēr censtos vienkāršot veidu, kādā tā komunicē ar iedzīvotājiem.

Eiropas strukturālie un investīciju fondi veido būtisku daļu no ES budžeta, un iedzīvotāji, reģioni un dalībvalstis tos ļoti novērtē. Tie ir viens no taustāmākajiem veidiem, kā iedzīvotāji redz ES ietekmi viņu reģionos. Daudzi atbalsta saņēmēji sūdzas, ka ir pārlietu grūti piekļūt ES

finansējumam un pat gadījumos, kad finansējums tiek sniegts, birokrātija un pārbaudes tiktāl apgrūtina projektu vadību, ka viņi vairs nevēlas atkārtoti piedalīties. Tam ir būtiska ietekme uz fondu reputāciju, un mums ir jāpārlecina, ka tas nenovirza uzmanību no mērķiem, kurus cenšamies sasniegt ar šiem ieguldījumiem.

Uzskatu, ka viena no lielākajām problēmām ir tas, ka uz kļūdām neproporcionāli lielā mērā skatās no politiskā skatpunkta. Piemēram, vienkāršu kļūdu procedūras ievērošanā uzskata par būtisku kļūdu. Kad Revīzijas palāta paziņo, ka ir konstatējusi kļūdas trīs procentu apmērā, tad visi izdara pārsteidzīgu secinājumu, ka trīs procenti kohēzijas līdzekļu ir iztērēti neatbilstoši. Un visi tik ļoti baidās kļūdīties, ka dalībvalstis bieži pieprasa paskaidrojumus un papildu norādījumus. Šie norādījumi tad kļūst par neoficiāliem likumiem un rada vēl lielākus ierobežojumus un palielina juridisko nenoteiktību. Tas viss rada "nepārvaramus normatīvos džungļus". Mums ir jāizbeidz šis apburtais loks, kur nepārtraukti tiek ražots regulējums.

Ko grupa ir sasniegusi līdz šim un ko vēl tā cer sasniegt?

Augsta līmeņa grupa ir sasniegusi diezgan daudz. Nepilna gada laikā mēs esam tikušies trīs reizes un jau esam izanalizējuši četras tēmas: e-pārvaldību, vienkāršoto izmaksu iespējas, MVU piekļuvi ES finansējumam un finanšu instrumentus. 1. martā Komisijai tika nosūtīts un visām ieinteresētajām pusēm tika darīts pieejams pirmais apkopojums ar secinājumiem un ieteikumiem par e-pārvaldību un vienkāršoto izmaksu iespējām. Mēs ceram līdz jūnijai beigām vienoties un publicēt otro

Lai sasniegtu labākus rezultātus un veicinātu atbalsta saņēmējiem labvēlīgākas procedūras, Eiropas Komisija 2014.–2020. gada periodā koncentrējas uz vienkāršošanas potenciāla maksimālu izmantošanu. Lai palīdzētu īstenot šo vērienīgo uzdevumu, Komisija pagājušā gada jūlijā izveidoja augsta līmeņa grupu, kurā ir neatkarīgi eksperti un kuras uzdevums ir pārraudzīt vienkāršošanu Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESIF) atbalsta saņēmējiem. Šajā intervijā augsta līmeņa grupas priekšsēdētājs Sīms Kallass sniedz jaunāko informāciju par grupas paveikto.

Zināšanu apkopošana

Eiropas Komisija 2015. gada jūlijā izveidoja augsta līmeņa grupu vienkāršošanas jautājumos Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu atbalsta saņēmējiem. Šī grupa, kurā darbojas 12 augsti kvalificēti eksperti, konsultē Eiropas Komisiju par to, kā samazināt administratīvo slogu ESI fondu atbalsta saņēmējiem. Grupa izvērtē to, kā dalībvalstis izmanto vienkāršošanas iespējas, identificē paraugpraksi un sniedz ieteikumus Eiropas Komisijai par to, kā uzlabot vienkāršošanas pasākumu īstenošanu 2014.–2020. gada periodā un arī par tiesisko regulējumu laikposmā pēc 2020. gada.

secinājumu un ieteikumu kopumu par MVU piekļuvi ES finansējumam un par finanšu instrumentiem. Var teikt, ka šie ir starpposma ziņojumi par dažādajām aplūkotajām tēmām, un tie veidos daļu no noslēguma ziņojuma par vienkāršošanu, ko paredzēts publicēt 2018. gadā. Pašlaik mēs koncentrējamies uz jomām, kas var radīt ietekmi jau pašreizējā periodā, bet vēlāk šajā gadā mēs pilnībā pievērsīsimies tam, kā pēc 2020. gada būtu jāizskatās vienkāršākai īstenošanas sistēmai. Ceram līdz 2017. gada vasarai sagatavot mūsu ziņojumu par šo tēmu, lai Komisijai būtu laiks iekļaut to savās pārdomās par kohēzijas politikas nākotni.

Vai varat nedaudz vairāk pastāstīt par to, ko varam sagaidīt no jūsu nākamās sanāksmes, kur uzmanība būs pievērsta pārsmērīgai reglamentēšanai?

Administrācijas pašas izveido papildu noteikumus un kontroles pasākumus, lai izvairītos no kļūdām. Bet papildu regulējums tikai palielina sarežģītību un kļūdu daudzumu, kas ir liela problēma mūsu atbalsta saņēmējiem. Mūsu nākamajā sanāksmē divi grupas locekļi prezentēs ziņojumu par pārsmērīgu reglamentēšanu. Tāpat mēs uzklaušīsim vadošo iestāžu, īstenošanas iestāžu, pašvaldību un, protams, atbalsta saņēmēju viedokļus. Ceru, ka šī diskusija

sniegs mums labu priekšstatu par situāciju, lai grupa varētu sniegt konkrētus ieteikumus par to, kā labāk risināt šo svarīgo jautājumu.

Kā jums kā augsta līmeņa grupas priekšsēdētājam šķiet, kādā veidā tiks nodrošināta vienkāršošana?

Ikviens vēlas rezultātus un pareizu naudas izlietojumu, tāpēc vienkāršošanai būtu jānodrošina, ka atbalsta sistēma ir racionalizēta, lai galvenais uzvars būtu uz rezultātiem. Šajā periodā mums ir maksimāli jāizmanto jau esošās iespējas — mēs jau esam snieguši vairākus ieteikumus par to, ko, mūsaprāt, var sasniegt, piemēram, atvieglējot vadošajām iestādēm vienkāršoto izmaksu izmantošanu.

Uzskatu, ka nākotnē tam būs nepieciešama radikālāka pieeja, kas atspoguļo fondu prioritāšu izmaiņas. Proti, sistēmu ir nepieciešams vairāk pielāgot ieguldījumu veidiem, piemēram, īstenojot elastīgāku pieeju, kas atspoguļo dažādo finanšu instrumentu īpatnības. Mums ir arī jārisina jautājums saistībā ar uzticību starp dažādajiem revīzijas un kontroles slāņiem.

Augsta līmeņa grupas pirmā sanāksme 2015. gada oktobrī

Unikāla perspektīva

Sīmam Kallasam ir liela pieredze saistībā ar regulējuma vienkāršošanu Eiropas līmenī. Viņš nostrādāja divus pilnvaru termiņus Barozu vadītajā Eiropas Komisijā, vispirms kā Komisijas priekšsēdētāja vietnieks ar atbildību par administratīvajām lietām, auditu un cīņu ar krāpniecību, bet pēc tam kā transporta komisārs. Viņš ir arī Igaunijas bijušais premjerministrs un finanšu ministrs. Viņa pieredze, īstenojot reformas Igaunijā un novērojot ekonomiskās pārmaiņas, ko radīja ES finanšu atbalsta un reformu kombinācija, ir nodrošinājusi viņam unikālu skatījumu attiecībā uz to, kā vislabāk savienot ES finansējumu ar progresu uz vietas. Sīmam Kallasam ir izglītība ekonomikā un finansēs, un viņš pašlaik ir viesprofesors Tartu Universitātē Igaunijā.

Esmu pārliecināts, ka gan šajā periodā, gan nākotnē vienkāršošanu varēs nodrošināt tikai tad, ja būs politiskā griba un visu iesaistīto pušu atbalsts. Vēlme pēc vienkāršošanas aizvien palielinās. Kā redzams, Komisija ir atvērta jauniem veidiem fondu īstenošanā, jo tā ir izveidojusi augsta līmeņa grupu, bet es tādu pašu interesi esmu novērojis arī savā darbā ar Eiropas Parlamentu un Reģionu komiteju. Es zinu, ka arī dalībvalstis ir gatavas, tāpēc esmu optimistiski noskaņots, ka mums izdosies atrast konkrētus risinājumus. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://bit.ly/1eYWX6J>

JAUNUMI [ĪSUMĀ]

Sabiedrības informēšana par projektiem Grieķijā

Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta organizētās ES mēroga kampaņas “Eiropa manā reģionā” kontekstā cilvēkiem Grieķijā maijā un jūnijā bija iespēja uzzināt vairāk par ES līdzfinansētajiem projektiem viņu reģionā. 26 pasākumi Atēnās un deviņos Grieķijas reģionos, ko no Grieķijas puses organizēja Ekonomikas, attīstības un tūrisma ministrijas Valsts stratēģiskā ietvardokumenta (VSID) koordinējošā iestāde sadarbībā ar reģionu pašvaldībām, bija galvenokārt vērsti uz projektiem izglītības nozarē, kultūrā, transportā un pilsētvidē.

Krētas reģions aicināja skolēnus uz mākslīgā intelekta aplikācijas demonstrējumiem, ko sniedza pētnieki no Pētniecības un tehnoloģiju centra Informātikas institūta. Informācijas pasākumi notika piecās skolās reģionā un arī Hijā (Chios) un Tripolē (Tripoli) — šīs skolas tika uzbūvētas, paplašinātas vai uzlabotas, pateicoties VSID finansējumam 2007.–2013. gada periodā.

Transporta nozarē pēc Ekonomikas, attīstības un tūrisma ministrijas VSID koordinējošās iestādes iniciatīvas liels ES līdzfinansēts projekts Grieķijas galvaspilsētā uzņēma citu finansējumu saņēmušu projektu pārstāvjus.

Eiropas dienā Austrummaķedonijas un Trāķijas reģions atvēra apmeklētājiem Ksantes garnizona štābu, kas tika atjaunots ar VSID resursiem, un organizēja izstādi par senas tabakas noliktavas pārbūvi par pieczvaigžņu viesnīcu Dramas pilsētā,

izmantojot JESSICA finansējumu. Papildus tam Epīras, Jonijas salu, Tesālijas, Rietumgrieķijas, Peloponesas un Centrālās Grieķijas reģionos tika demonstrēti kultūras projekti.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/atlas/greece/

Sekmīgs gads ESIF

Astoņpadsmit mēnešus pēc tam, kad Komisijas priekšsēdētājs Žans Klods Junkers sāka Investīciju plānu Eiropai, un gadu pēc Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) darbības sākšanas Komisija ir apkopojusi sasniegtos rezultātus.

Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF), ko pārvalda EIB grupa, sekmīgi īsteno mērķi līdz 2018. gada vidum nodrošināt papildu ieguldījumus reālajā ekonomikā vismaz EUR 315 miljardu apmērā. ESIF nodrošina “pirmā zaudējuma garantiju”, kas nozīmē, ka EIB ir spējusi investēt lielākos un dažkārt riskantākos projektos un investēt ātrāk, nekā tā būtu spējusi bez ESIF. Kopumā ESIF darbojas jau 26 dalībvalstīs, un ir sagaidāms, ka tas nodrošinās EUR 100 miljardu lielus ieguldījumus ar līdz šim apstiprinātajiem lēmumiem.

Februārī Komisija izdeva norādījumus par to, kā Eiropas strukturālos un investīciju fondus (ESI fondus) var kombinēt ar ESIF, lai nodrošinātu pēc iespējas lielākus ieguldījumus. Pirmie projekti jau gūst praktisku labumu no šīs kombinācijas, un procedūru vienkāršošana turpināsies. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://europa.eu/!XC78YN>

Viens par visiem, visi par vienu

INTERact

Interact programma kalpo par paraugprakses piemēru efektīvai pārvaldībai,

izstrādājot saskaņotus instrumentus iniciatīvai Interreg, tostarp KEEP,

HIT, eMS un Interreg zīmolu izmantošanai.

Interact komunikācijas vadītājs Gabriels Alvares (Gabriel Alvarez) paskaidro.

Eiropas reģioniem bieži ir problemātiski nodrošināt Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) efektīvu pārvaldību — izvairīties no finanšu kļūdām un vienlaicīgi nodrošināt konkrētus rezultātus. Šī iemesla dēļ bieži katras valsts vai pat katra reģiona iestādes izstrādā savus noteikumus. Tomēr šāda pieeja var radīt lielas administratīvās un finanšu izmaksas.

Lai risinātu šo problēmu, Eiropas Komisija ir izveidojusi augsta līmeņa neatkarīgu ekspertu darba grupu jautājumos par ESI fondu atbalsta saņēmēju uzraudzības vienkāršošanu. Neatkarīgo ekspertu grupas uzdevums ir konsultēt Komisiju par vienkāršošanu un administratīvā sloga mazināšanu ESI fondu atbalsta saņēmējiem.

Vienlaikus investīciju prioritātes Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) ietvaros cita starpā ietver ieguldījumus ar mērķi uzlabot publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālo spēju un efektīvu valsts pārvaldi. Tas ir atspoguļots Kopīgo noteikumu regulas (KNR) 2014.–2020. gada plānošanas periodam 11. tematiskajā mērķī.

Kvalitatīva valsts pārvalde pozitīvi ietekmē ekonomisko vidi, stimulējot produktivitāti, konkurētspēju un izaugsmi. Šī situācija noteikti nodrošina

lieliskas iespējas Interreg programmām un dalībvalstīm maksimāli palielināt sinerģiju starp dažādajām struktūrām.

Šajā atbalstošajā lomā Interact programma ir izraudzījusies saskaņošanu par vienu no galvenajiem vienkāršošanas pasākumiem, lai racionalizētu Interreg programmas struktūru un atbalsta saņēmēju darbu. Pateicoties Interact veicinošajam atbalstam, darba grupas un ekspertu grupas no Interreg iniciatīvas ir izveidotas, lai piedalītos kopīgu, visās programmās izmantojamu risinājumu izstrādē.

Pateicoties šai kopīgajai pieejai, Interreg programmas ir neapšaubāmi ietaupījušas cilvēku un finanšu resursus, cenšoties panākt sadarbību, vienkāršošanu un orientēšanos uz rezultātiem. Šīs darbības rezultāti ļāva Interact izveidot KEEP, HIT, eMS un konsekvētu Interreg zīmolu.

keep

KEEP ir visaptveroša un viegli lietojama Eiropas datubāze, meklēšanas rīks un kopu veidošanas rīks Interreg, Interreg-IPA CBC un

ENPI/ENI CBC projektiem un atbalsta saņēmējiem kopš 2000. gada. Tas veicina Interreg atpazīstamību, sadarbību un pārredzamību ES fondu izmantošanā, kā arī sadarbības nepilnību, panākumu un tendenču analīzi.

Tas piedāvā dažādas iespējas meklēt atbilstošus partnerus, uzzināt par līdzīgiem projektiem citās tematiskajās jomās un iegūt datus ziņošanas, pētniecības vai statistikas vajadzībām. Līdz šim KEEP datubāzē ir ievadīti vairāk nekā 17 000 teritoriālās sadarbības projektu jeb 73 % projektu 2000.–2006. gada periodā un 93 % no visiem projektiem 2007.–2013. gada periodā.

HIT ietver veidnes, faktu lapas un paraugu formas, kas palīdz atbalstīt un virzīt Interreg programmu pārvaldību dažādās jomās: projektu atlasī un īstenošanu, finanšu kontroli un revīziju, kā arī izdevumu atbilstības uzraudzību.

Tas ietver savstarpēji saskaņotas minimālās prasības attiecībā uz datu vākšanu un apstrādi, kuru pamatā ir attiecīgo ES politikas jomu prasības. Saskaņā ar Interact apsekojumu 2015. gadā 66 % Interreg programmu izmantos HIT rīkus 2014.–2020. gada periodā, un 20 % programmu izmantos tos iedvesmai.

eMS ir lietošanai gatava pārraudzības programmatūra ES sadarbības programmām un projektiem, kas aptver visu ciklu no projektu pieteikumu iesniegšanas, izvērtēšanas un īstenošanas līdz maksājumiem un ziņojumu sniegšanai Eiropas Komisijai.

Šī Interact izstrādātā programmatūra tiek bez maksas nodrošināta ES sadarbības programmām. Līdz šim 33 Interreg, Interreg-IPA CBC un ENI CBC programmas ir pievienojušās eMS lietotāju lokam, un daudzas no tām jau izmanto eMS, gatavojot uzaicinājumus iesniegt pieteikumus, projektu novērtējumus un ziņojumus.

eMS padara ES sadarbības programmas vieglāk pieejamas pretendentiem, jo tā saskaņo projektu pieteikumu iesniegšanas un ziņošanas lietotāju saskarnes visā Eiropā. Līdz šim tā ir palīdzējusi ietaupīt

vairāk nekā EUR 10 miljonus nodokļu maksātāju naudas, un REGIO ĢD augsta līmeņa grupa vienkāršošanas jautājumos ir atzinusi eMS par paraugprakses piemēru (skat. 14. lpp.).

Interact ir ERAF programma un daļa no Interreg iniciatīvas, kura orientēta uz pakalpojumu sniegšanu, lai atbalstītu Interreg, Interreg IPA-CBC un ENI programmas. Tā ir veltīta **11. tematiskajam mērķim — uzlabot publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālo spēju un efektīvu valsts pārvaldi.**

Kopīga zīmola izmantošana

Interreg zīmols ietver tādas iniciatīvas kā kopīgas nomenklatūras (Interreg) pieņemšana visām programmām neatkarīgi no valodas, kopīgs logotips un komunikācijas kampaņa, kas pazīstama kā Eiropas Sadarbības diena. Kampaņas mērķis ir izplatīt projektu rezultātus, katru gadu 21. septembrī organizējot vietēja līmeņa pasākumus.

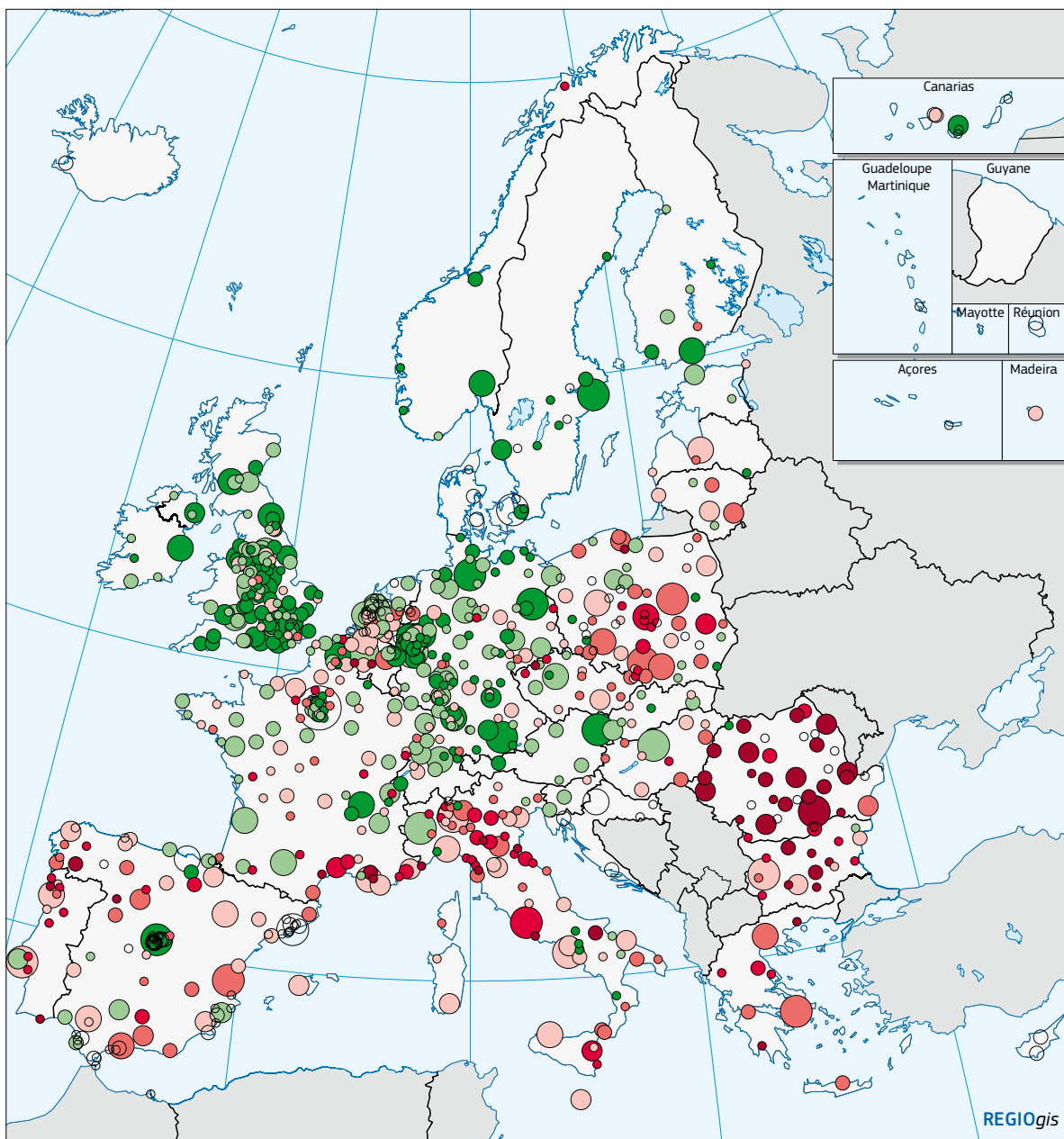
Interreg zīmola kopīgā pieeja ir atpazīstamības un uztveres veicināšana. Eiropas Komisija pat no jauna ieviesa nosaukumu (Interreg V) tās lēmumā par programmu jomām un budžetu, pamatojoties uz Interreg zīmola izmantošanas iniciatīvu. Vairāk nekā 70 % programmu ir sākušas izmantot jauno Interreg logotipu un piedalījušās Eiropas Sadarbības dienā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

www.interact-eu.net

SATIKSMEŠ NEGADĪJUMOS BOJĀ GĀJUŠO SKAITS PILSĒTĀS, 2011.–2013. G.

ES vēlas līdz 2020. gadam samazināt satiksmes negadījumos bojā gājušo skaitu par 50%, proti, līdz mazāk nekā 3,1 uz 100 000 iedzīvotāju. Šis mērķis jau ir sasniegts visās pilsētās, kas iezīmētas zaļā krāsā. Kaut arī lielākajā daļā pilsētu ziemeļrietumu Eiropā ir mazs satiksmes negadījumos bojā gājušo skaits, violetā krāsā iezīmētajās pilsētās tas vēl ir jāsamazina. Bojā gājušo skaits ir augsts lielākajā daļā Rumānijas pilsētu (>9) un daudzās pilsētās Bulgārijā un Grieķijā (>6). Progress vēl ir nepieciešams vairākumā pilsētu Itālijā, Polijā, Spānijā un Portugālē, lai līdz 2020. gadam sasniegtu ES mērķi.

Nāves gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotāju

- < 2.0
- 2.0 - 3.1
- 3.1 - 4.5
- 4.5 - 6.0
- 6.0 - 9.0
- ≥ 9.0
- Nav datu

Pilsētu centru iedzīvotāji

- < 100 000
- 100 000 - 250 000
- 250 000 - 500 000
- 500 000 - 1 000 000
- 1 000 000 - 5 000 000
- ≥ 5 000 000

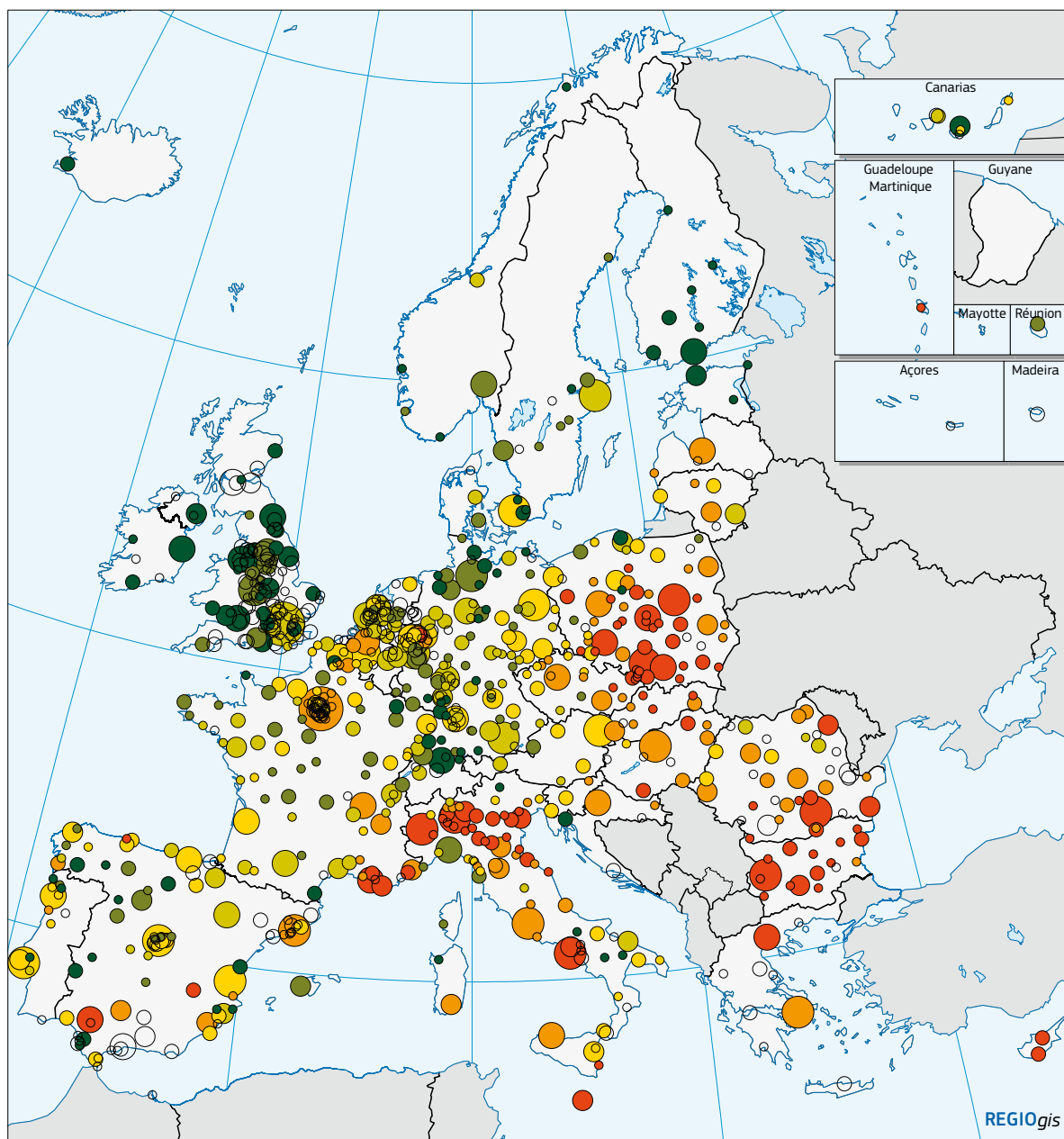
AT: 2013; BE: 2011 and 2013
IT, PL, PT, SI, SK, FI, NO:
2011-2012;
IE, EL: 2011; CZ, ES, FR, SE: 2010-2011;
MT: 2009; LU:
2008-2009; RO: 2008
Avots: Eurostat

0 500 Km

© Eiropas Nacionālo kartēšanas aģentūru asociācija
(EuroGeographics Association) administratīvo robežu noteikšanai

CIETO DAĻIŅU (PM10) KONCENTRĀCIJA GAISĀ PILSĒTĀS, 2013. GADS

Gaisa piesārņojums var negatīvi ietekmēt cilvēku veselību un pat saīsināt mūžu. ES direktīva ierobežo cietao daļiņu ($10\ \mu\text{m}^*$) pieļaujamo koncentrāciju līdz mazāk nekā $40\ \mu\text{g}/\text{m}^3$. Sarkanā krāsā iezīmētajās pilsētās 2013. gadā šī robežvērtība tika pārsniegta. Pasaules Veselības organizācijas noteiktā robežvērtība ir stingrāka — $20\ \mu\text{g}/\text{m}^3$. Visas dzeltenā un oranžā krāsā iezīmētās pilsētas 2013. gadā to pārsniedza. Lielākā koncentrācija bija pilsētās Bulgārijā, Polijas dienvidos, Kiprā un Po upes ielejā Itālijā. Abas robežvērtības tika ievērotas tikai nedaudzās pilsētās, lielākoties Somijā un Apvienotajā Karalistē, kā arī dažās Spānijas, Francijas un Vācijas pilsētās.

Vidējā dienas koncentrācija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

- < 19
- 19 - 21
- 21 - 23.5
- 23.5 - 27
- 27 - 33
- ≥ 33
- Nav datu

Pilsētu centru iedzīvotāji

- < 100000
- 100000 - 250000
- 250000 - 500000
- 500000 - 1000000
- 1000000 - 5000000
- ≥ 5000000

Vidējā koncentrācija, kas izmērīta monitoringa stacijās pilsētas robežās.
Avoti: EVA, REGIO ĢD

0 500 Km

© Eiropas Nacionālo kartēšanas aģentūru asociācija
(EuroGeographics Association) administratīvo robežu noteikšanai

* daļiņas mēra μm = mikrometros (1/1000 daļa milimetra) / $\mu\text{g}/\text{m}^3$ = mikrogramms uz kubikmetru (1 mikrogramms = 1/1000000 grama)

ES stratēģija Adrijas un Jonijas jūras reģionam: uzmanību, gatavību, starts!

ES stratēģijas Adrijas un Jonijas jūras reģionam (EUSAIR) mērķis ir palīdzēt reģionam, kas ir mājvieta 70 miljoniem cilvēku un kas ir nozīmīgs Eiropas ģeogrāfiskajai nepārtrauktībai, izmantot ieguvumus, ko sniedz ciešāka sadarbība tādās jomās kā jūras ekonomikas veicināšana, vides saglabāšana, transporta un enerģētikas savienojumu uzlabošana un ilgtspējīga tūrisma veicināšana.

Pusotru gadu pēc izveidošanas konferences Briselē 2014. gada novembrī šī trešā ES makroreģionālā stratēģija tagad ir īstenošanas fāzē. Astoņu iesaistīto valstu (Albānija, Bosnija un Hercegovina, Horvātija, Grieķija, Itālija, Melnkalne, Serbija un Slovēnija) sadarbības pamatā ir stabila platforma, kurā definētas stratēģijas četru tematisko pīlāru prioritātes: 1) jūras nozaru izaugsme; 2) reģiona savienojumi; 3) vides kvalitāte; 4) ilgtspējīgs tūrisms. Interreg ADRION programma, kas tika pieņemta 2015. gada decembrī un aptver to pašu ģeogrāfisko teritoriju kā EUSAIR, ietver prioritāro virzienu, lai atbalstītu stratēģijas pārvaldības un vadības struktūras.

2016. gada 12. un 13. maijā pirmajā EUSAIR forumā Dubrovnikā Horvātijā reģionālās politikas komisāre Korina Krecu (Corina Crețu) pievienojās astoņu iesaistīto valstu ārlietu ministriem un par ES fondiem atbildīgajiem ministriem, kā arī vairāk nekā 600 nozīmīgāko iesaistīto pušu pārstāvjiem (valsts, reģionu un vietējās pārvaldes iestādes, akadēmiskās aprindas, uzņēmumi un pilsoniskā sabiedrība) no Adrijas un Jonijas jūras reģiona, lai izvērtētu ES makroreģionālās stratēģijas progresu un definētu turpmāko rīcību.

No vārdiem pie darbiem

Atklājot forumu, komisāre Krecu minēja trīs būtiskus elementus, lai varētu pāriet no vārdiem pie darbiem: pirmkārt, nepieciešamība domāt pāri robežām un nozarēm un tādējādi iziet ārpus “komforta zonas”; otrkārt, pārliecināties, ka sarunās piedalās visi būtiskie partneri; treškārt, pārvērst politisko gribu par adekvātiem resursiem. Ministru pieņemtā Dubrovnikas deklarācija apliecina viņu apņemšanos nodrošināt finanšu, administratīvos un tehniskos resursus, un tajā ir arī aicināts labāk saskaņot stratēģiju un valsts finansējuma prioritātes.

Foruma dalībnieki apsprieda, kā makroreģionālā pieeja var palīdzēt reģionam kļūt spēcīgākam, kopīgi risinot kompleksās un daudzveidīgās problēmas, ko atsevišķas valstis vairs nespēj atrisināt vienas pašas. Vēl viena būtiska tēma bija nepieciešamība pēc efektīvas daudzlīmeņu pārvaldības sistēmas kā priekšnosacījuma stabīlai stratēģijas īstenošanai un tās mērķu sasniegšanai.

Forums apstiprināja EUSAIR potenciālu ne vien uzlabot konkurētspēju un savienojumus reģionā, bet arī atbalstīt četru stratēģijā iesaistīto kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu integrāciju ES.

Stratēģija atbalsta astoņas valstis ar četriem pīlāriem:

Jūras nozaru izaugsme

EUSAIR

Grieķija un Melnkalne

Reģiona savienojumi

EUSAIR

Itālija un Serbija

Vides kvalitāte

EUSAIR

Slovēnija un Bosnija un Hercegovina

Ilgtspējīgs tūrisms

EUSAIR

Horvātija un Albānija

Starpnozaru aspekti un horizontālie principi:

- Spēju veidošana, ieskaitot komunikāciju
- Pētniecība, inovācija, mazie un vidējie uzņēmumi
- Klimata pārmaiņu seku mazināšana un pielāgošanās tām
- Katastrofu risku pārvaldība

2016. gada 1. jūnijā Horvātijas valdība nodeva Grieķijas valdībai Adrijas un Jonijas jūras iniciatīvas un EUSAIR pro tempore prezidentūru. Uzstājoties foruma noslēgumā, Grieķijas ekonomikas ministra vietnieks Alekss Haritsis (Alexis Charitsis) teica, ka Grieķijas prezidentūras vadmotīvs būs “domā makroreģionāli, rīkojies lokāli”.

Makroreģionālā stratēģija ir integrēta sistēma, ko cita starpā var atbalstīt ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, lai risinātu kopīgas problēmas, ar kurām saskaras ES dalībvalstis un ārpussavienības valstis, kas atrodas vienā ģeogrāfiskajā teritorijā. Tās iegūst no pastiprinātas sadarbības, kas veicina ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.

2014. gadā Padomes apstiprinātā ES stratēģija Adrijas un Jonijas jūras reģionam ir trešā ES makroreģionālā stratēģija, kas seko ES stratēģijai Baltijas jūras reģionam (EUSBSR), kas bija pirmā šāda veida stratēģija, un ES stratēģijai Donavas reģionam (EUSDR), kuras Padome apstiprināja attiecīgi 2009. un 2011. gadā. Ceturtā ES makroreģionālā stratēģija Alpu reģionam tika uzsākta 2016. gada janvārī (skat. *Panorama 56*).

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/conferences/adriatic-ionian/2016

<http://www.adriatic-ionian.eu/>

Foto stāsti

Ik gadu tūkstošiem projektu visā Eiropā saņem reģionālo finansējumu no Eiropas Savienības. Fotoattēlu konkurss “Eiropa manā reģionā” ir lieliska iespēja ņemt rokā fotoaparātu, doties ārā un fotografēt jebkuru ES finansētu projektu. Šeit ir sniegta tikai neliela izlase no fotogrāfijām, kas uzņemtas Eiropas reģionos pēdējos gados.

Šī gada konkursa fotogrāfiju iesniegšanas termiņš ir 2016. gada 28. augusts. Uzvarētāji saņems balvas Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļas laikā 10.–13. oktobrī Briselē.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://goo.gl/t3iwcT>

“Vienkāršiem vārdiem” ir izdevuma *Panorama* sadaļa, kurā vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmeņa ieinteresētās personas pauž viedokli par reformēto kohēzijas politiku un stāsta par saviem plāniem 2014.– 2020. gada periodam.

Panorama uzklausa ikvienu viedokli – sūtiet savas pārdomas dzimtajā valodā, un, iespējams, tās tiks iekļautas kādā no nākamajiem izdevumiem. Lai saņemtu informāciju par iesniegšanas termiņiem un vispārējus norādījumus par viedokļa paušanu, lūdzu, sazinieties ar mums.

regio-panorama@ec.europa.eu

Arctic Smartness – reģiona potenciāla izmantošana

Lapzeme ir ES vistālāk ziemeļos esošais reģions un vārti uz Arktikas reģionu. Tam ir būtiska loma ne vien saistībā ar klimata pārmaiņām un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, bet arī starptautiskajā sadarbībā, globālajā drošībā un ekonomiskajā attīstībā, kā norādīts nesen pieņemtajā kopīgajā paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei “Integrēta Eiropas Savienības politika attiecībā uz Arktiku”.

Apzīmējums “Arktikas reģions” bieži asociējas ar tādiem stereotipiem kā sniegs un ledus, bet šis reģions piedāvā daudz vairāk — miljonus dabas resursus, labu infrastruktūru un inovatīvu domāšanas veidu. Nedaudzos gados Lapzeme ir pārvērtusi savus arktiskos izaicinājumus par arktisko lietpratību — *Arctic Smartness*.

Kā reģionam izdevās kļūt par inovatīvo arktisko reģionu? Mūsdienās Lapzemē līdzās pastāv neskaitāmi mazi ciemi, urbanizēti centri un tūrisma kūrorti, un vietas pietiek visiem. Šeit ir plaši meži, straujas upes, daudz dažādu pētniecības pakalpojumu un stabila vide investīcijām un uzņēmējdarbībai, ko atbalsta aktīvi pārrobežu sadarbības tīkli. Šeit Arktika ir ikdienas dzīve.

Lapzemes reģiona dabas resursu izmantošanas pamatā ir līdzsvarota kombinācija, kurā apvienotas rūpnieciskās zināšanas un ilgtspējīga attīstība.

Neskatoties uz ievērojamo rūpniecības attīstību — reģionā ir viena no lielākajām mežrūpniecības un kalnrūpniecības

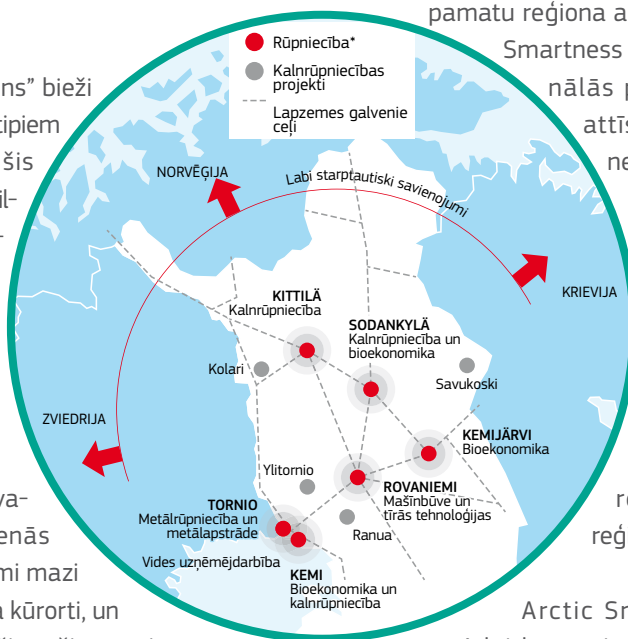
koncentrācijām Eiropas Savienībā —, Lapzeme joprojām ir viens no pasaules reģioniem ar tīrāko ūdeni un gaisu. Tas arī ir lielākais sertificētais dabas produktu ieguves reģions.

“Lapzemē mēs izlēmām pieņemt drosmīgus un progresīvus lēmumus, veicot ieguldījumus mūsu nākotnē. Lapzeme bija viens no pirmajiem reģioniem Somijā, kas pielāgojās lietpratīgās specializācijas (S3) koncepcijai. Lietpratīgā specializācija bija būtisks atskaites punkts, kas ļāva mums novērtēt jaunās nozares, kuras radīja reģiona potenciāls, un tā kalpoja par pamatu reģiona arktiskās lietpratības zīmola Arctic

Smartness izveidei,” stāsta Lapzemes Reģionālās padomes S3 un reģionālo kopu attīstības vadītāja Kristīna Jokelaina (Kristiina Jokelainen).

Jau no paša sākuma S3 plānošanas un īstenošanas pamatu veidoja ieinteresēto pušu plaša iesaistīšanās un reģionāla apņemšanās. Lapzemes Arctic Smartness ir dažādu nozaru un tehnoloģiju mijiedarbība, sadarbojoties gan reģiona iekšienē, gan ar citiem reģioniem.

Arctic Smartness reģionālās kopas — Arktiskā rūpniecība un aprītes ekonomika, Arktiskā lietpratīgā lauku kopiena, Arktiskais dizains, Arktiskā drošība, Arktiskās attīstības vides — veido Lapzemes ilgtspējīgās attīstības un reģionālās inovācijas sistēmas mugurkaulu. Šī modernā daudznozaru sinerģijas pieeja, kas lūkojas pāri robežām, palīdz mums pārvarēt reģiona kritiskās masas trūkumu un integrēt Lapzemes rūpniecību globālajās vērtības veidošanas ķēdēs.

Päivi Ekdahl – Lapzemes Reģionālās padomes attīstības direktore

Kohēzijas politika atbalsta salas

Salu reģioniem ir kopīgas specifiskas īpatnības, ar ko tie būtiski atšķiras no kontinenta reģioniem. ES strukturālie un investīciju fondi ir ārkārtīgi svarīgi, lai palīdzētu sākt ilgtermiņa ieguldījumu projektus šajās teritorijās un novērstu finansējuma trūkumu.

Līguma par Eiropas Savienības darbību 174. pantā ir atzīts, ka salu reģioni saskaras ar pastāvīgiem kavēkļiem, kam nepieciešama īpaša uzmanība. Ikdienas grūtības, piemēram, apjomradītu ietaupījumu trūkums, mazi tirgi un ierobežoti privātie ieguldījumi dažādās nozarēs, ieskaitot transportu, energoefektivitāti (kas rada enerģētisko nabadzību), digitālo savienojamību u. c., — tās visas ietekmē uzņēmējdarbību un iztikas pelnīšanu.

Kohēzijas politika ir tā Eiropas politika, kura ir vispiemērotākā salu reģionu problēmu risināšanai. Salu reģioni ir bijuši lieliski piemēri Eiropas strukturālo un investīciju fondu izmantošanai ieguldījumiem transportā, energoefektivitātē, atjaunojamos energoresursos, pētniecībā u. c., kas palīdz īstenot Eiropas stratēģiskos mērķus līdz 2020. gadam un turpmāk.

Tomēr ir arī neveiksmju un traucējumu piemēri, jo īpaši saistībā ar NUTS 3 vai zemāka līmeņa salu piekļuvi kohēzijas politikas finansējumam gadījumos, kad tās ir daļa no NUTS 2 līmeņa kontinenta reģioniem ar būtiski augstāku IKP.

Salu tāluma un tām dabiski piemītošo īpašību dēļ tās ir bijušas īpaši neaizsargātas pret neseno finanšu krīzi. Jaunākie Eurostat dati par reģionu IKP 2014. gadā parāda, ka lielākais IKP kritums Eiropā — aptuveni 30% — notika uz salām, kas ir vēl viens apliecinājums augošajai attīstības plaisai starp Eiropas centru un tās perifēriju. Tas ir uzdevums nākotnei, ko var risināt, īpaši pastiprinot kohēzijas politikas teritoriālo dimensiju.

Eiropas Perifēro piejūras reģionu konference (CPMR, www.cpmr.org), kas apvieno vairāk nekā 160 reģionus, kuros dzīvo aptuveni 200 miljoni cilvēku, aktīvi aicina nodrošināt līdzsvarotāku attīstību Eiropas teritorijā. Kopš 1973. gada CPMR un tās Salu komisija koncentrē uzmanību un pasākumus uz to, lai nodrošinātu, ka CPMR iesaistīto perifēro un salu reģionu vajadzības un intereses tiek ņemtas vērā politikas jomās ar būtisku teritoriālo ietekmi, piemēram, sociālajā, ekonomikas, teritoriālās kohēzijas, jūrlietu un pieejamības politikā. ■

Georgs Hatzimarkoss (George Hatzimarkos), Eiropas Perifēro piejūras reģionu konferences (CPMR) Salu komisijas priekšsēdētājs un Grieķijas Dienvidēģas reģiona gubernators.

Pomožes reģiona gudrā pieeja pilsētu revitalizācijai

Pomožes vojevodiste ir Polijas reģions, kas īsteno Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) reģionālu darbības programmu, kuras uzdevums cita starpā ir pilsētu revitalizācija. Šī darbības programma ir tikai viens no instrumentiem, ko izmanto, lai īstenotu Pomožes Reģionālās attīstības stratēģiju 2020. gadam.

Pomožes reģionālās darbības programmas (DP) 2014.–2020. gadam mērķis ir risināt attīstības problēmas, ar kurām reģions saskaras ekonomikā, izglītībā, profesionālajā un sociālajā darbībā, atsevišķu teritoriju potenciāla izmantošanā, transporta sistēmā, enerģētikā un vides jomā. Izmantojot daudzas dažādas tēmas un īstenošanas instrumentus, galvenais ir nodrošināt sinerģiju, saskaņotību un koordināciju.

Lai to īstenotu, Pomožes reģions sekmīgi izmanto sarunu pieeju, kuras pamatā ir dažādu partnerorganizāciju, struktūru un kopienu līdzdalība. Tas ietver lietpratīgas specializācijas jomu definēšanu, labāko revitalizācijas projektu attīstīšanu un koordinācijas pasākumus pilsētās un ap tām esošajās funkcionālajās zonās.

Šis Polijas reģions ir īstenojis unikālu augšupēju partnerattiecību procesu, kas definē lietpratīgas specializācijas jomas, pamatojoties uz priekšlikumiem, kurus atklātā konkursā piedāvā ieinteresētie uzņēmumi un pētniecības organizācijas. Priekšlikumus izvērtēja eksperti no citiem reģioniem un ārvalstīm, kuriem ir starptautiska pieredze uzņēmējdarbībā un pētniecībā. Rezultātā reģionālās iestādes identificēja četras lietpratīgas specializācijas jomas (skat. 31. lpp.).

Kopībā ir spēks

Konkursa procedūra specializācijas jomu atlasei aizsāka ļoti aktīvu uzņēmējdarbības prasmju atklāšanas procesu, kas ietvēra sadarbību starp dažādiem reģiona partneriem, kas pārstāvēja uzņēmumus, izglītības iestādes, uzņēmējdarbības vides uzlabošanas iestādes un nevalstiskās organizācijas (NVO). Organizācijas, kuras veidoja sadarbību starp pētniekiem un uzņēmējiem, spēja tieši sadarboties ar ieinteresētajiem partneriem. Kopumā bija iesaistītas vairāk nekā 400 organizācijas un iestādes, ieskaitot reģiona lielākās skolas un koleģijas, vadošās uzņēmējdarbības organizācijas, pašvaldības un pašvaldību apvienības, kā arī slimnīcas un daudzas NVO. Tomēr lielāko grupu veidoja aptuveni 300 uzņēmumi.

Sarunu elementam bija liela loma lietpratīgas specializācijas jomu identificēšanas procesā reģionā. Pēc lietpratīgās specializācijas jomu atlases reģiona iestādes vienojās par nolīgumiem ar katru no kopienām, kas organizētas ap dažādām specializācijas jomām, un šajos nolīgumos tika definēts konkrētās specializācijas apjoms un prioritārās pētniecības jomas, kā arī

principi un pieeja to attīstības atbalstīšanai ar publiskā sektora finansējumu, ieskaitot reģionālo DP 2014.–2020. gadam.

Sekmīgi integrējot kopienas lietpratīgās ekonomiskās specializācijas veidošanā, ko stiprināja iepriekš minētie nolīgumi, ir plānots izveidot daudzus jaunus un inovatīvus pasākumus, projektus un produktus, kurus var komercializēt, lai palīdzētu attīstīt Pomožes reģionu un plašāku teritoriju.

Ņemot vērā specializācijas jomas, Pomožes reģions centīsies kļūt globāli pazīstams kā vieta, kur ražo ar alternatīvu degvielu darbināmus peldlīdzekļus, viedās mājas, izstrādā tehnoloģiju enerģijas uzglabāšanas problēmu risināšanai un inovatīvus veselības aprūpes produktus un pakalpojumus.

Jau no paša sākuma lietpratīgas specializācijas jomu atlases procedūrā uzmanība tika pievērsta privātā kapitāla lomai dažādo grupu plānotajos pasākumos un projektos. Privātā kapitāla daļa ne vien garantēs īstenoto risinājumu lielāku efektivitāti un ilgtspēju, bet arī ieviesīs mehānismus, kas ļaus finansēt ekonomisko attīstību pēc 2020. gada, kad kohēzijas politikas finansējums būs mazāks nekā pašreizējā plānošanas periodā.

Reģenerācijas politika

2014.–2020. gada periodā viena no kohēzijas politikas prioritātēm un daļa no tās pilsētu dimensijas ir pilsētu degradēto teritoriju visaptveroša revitalizācija. Tā ir arī būtisks pilsētpolitikas aspekts visā Polijā. Šajā periodā kohēzijas politikas atbalstītie reģenerācijas projekti izmantos visaptverošu un saskaņotu sociālo, ekonomisko un telpisko pasākumu

kopumu, kura pamatmērķis ir degradētās pilsētu teritorijās dzīvojošo cilvēku sociālā iekļaušana un nabadzības mazināšana viņu vidū.

Pomožes reģions izmantoja šo pieeju jau 2007.–2013. gada periodā, izmantojot tajā laikā pieejamos īstenošanas mehānismus. ERAF līdzfinansētajos revitalizācijas projektos būtisku resursu apjomu sociāla rakstura pasākumiem, kas veidoja 15 % no attiecināmajām izmaksām, nodrošināja elastības instrumenta ietvaros. Mērķis bija atbalstīt papildinošus sociālos

Eiropas Solidaritātes centrs Gdaņskā

Eiropas Solidaritātes centrs Gdaņskā — iekštelpas

pasākumus degradētās teritorijās Polijā ar atsevišķu DP, kas ietver Eiropas Sociālā fonda (ESF) atbalsta instrumentu.

Pamatojoties uz sarunām ar pilsētām, tika izmantota unikāla formula saistībā ar pilsētu revitalizācijas projektu, kurus finansēja reģionālā DP 2007.–2013. gadam, apjomu un profilu. Pomožes reģions izmanto šo eksperimentālo sarunu pieeju, lai plašā mērogā ģenerētu optimālus risinājumus pilsētām un to funkcionālajām zonām, kas var saņemt atbalstu no publiskajiem līdzekļiem.

Izmēģināts un pārbaudīts

Šī pieeja revitalizācijas projektiem, kurus plānots finansēt no reģionālās DP 2014.–2020. gadam, ietver iepriekš pārbaudītā mehānisma turpināšanu un attīstīšanu, kā rezultātā tika realizēti astoņi kompleksi reģenerācijas projekti, kas skāra vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju piecu pilsētu degradētos rajonos.

Revitalizācijas projektiem izmanto integrēto projektu formulu — tie ir divi cieši saistīti projekti, no kuriem vienu līdzfinansē ESF, bet otru ERAF. Vienlaikus infrastruktūras projektu raksturo noteiks sociālie atbalsta pasākumi, nevis otrādi. Šāda modeļa īstenošanu atvieglo fakts, ka reģionālā DP 2014.–2020. gadam pašlaik ir divu fondu programma.

Daudzposmu sarunas starp 31 pilsētu un reģiona iestādēm cita starpā ietver jautājumus par degradēto teritoriju robežu noteikšanu, pilsētu reģenerācijas programmām un integrēto revitalizācijas projektu apjomu. Finansētajiem projektiem būs jārod risinājumi konkrētām problēmām, kas identificētas revitalizācijas programmās degradētajām teritorijām, kuru robežas noteiktas, pamatojoties uz precīziem rādītājiem, kas raksturo sociālo, ekonomisko un telpisko situāciju, un kurās krīze ir relatīvi smagāka, salīdzinot ar pārējo pilsētu un reģionu.

Projektus īsteno pilsētas, iesaistot dažādus partnerus un grupas un izmantojot pieeju, kas iesaista iedzīvotājus un nodrošina plašāku sabiedrības līdzdalību katrā projekta stadijā. Revitalizācijas projektu sagatavošanai par pamatu kalpo 2015. gadā pieņemtais likums par revitalizāciju un reģiona līmenī pieņemtās pamatnostādnes. Revitalizācijas programmas sagatavošana ir sarežģīts un daudzpusīgs process, tāpēc 24 dažāda lieluma Pomožes reģiona pilsētas šim mērķim ir saņēmušas īpašas dotācijas.

Teritoriālie ieguldījumi

Reģionālā DP 2014.–2020. gadam ir lielā mērā balstīta uz teritoriālu pieeju. Integrēto teritoriālo nolīgumu ietvaros reģionālās iestādes vienojas ar astoņām funkcionālajām pilsētu zonām (un integrētu teritoriālo ieguldījumu ietvaros — atsevišķi ar “Trīspilsētu aglomerāciju”) par projektu paketi, lai nodrošinātu projektu saskaņotību. Tas ietver tādas jomas kā profesionālā aktivizēšana, pirmsskolas izglītība, transporta mezgli, atkritumu pārstrāde un specializētu veselības aprūpes pakalpojumu izstrāde. Šie projekti palīdz izmantot attīstības iespējas un pārvarēt šķēršļus, kas raksturīgi šīm teritorijām. Teritoriālo nolīgumu ietvaros apstiprinātiem projektiem piešķir priekšrocības (papildu punktus), lai tie varētu saņemt finansējumu no reģionālās DP.

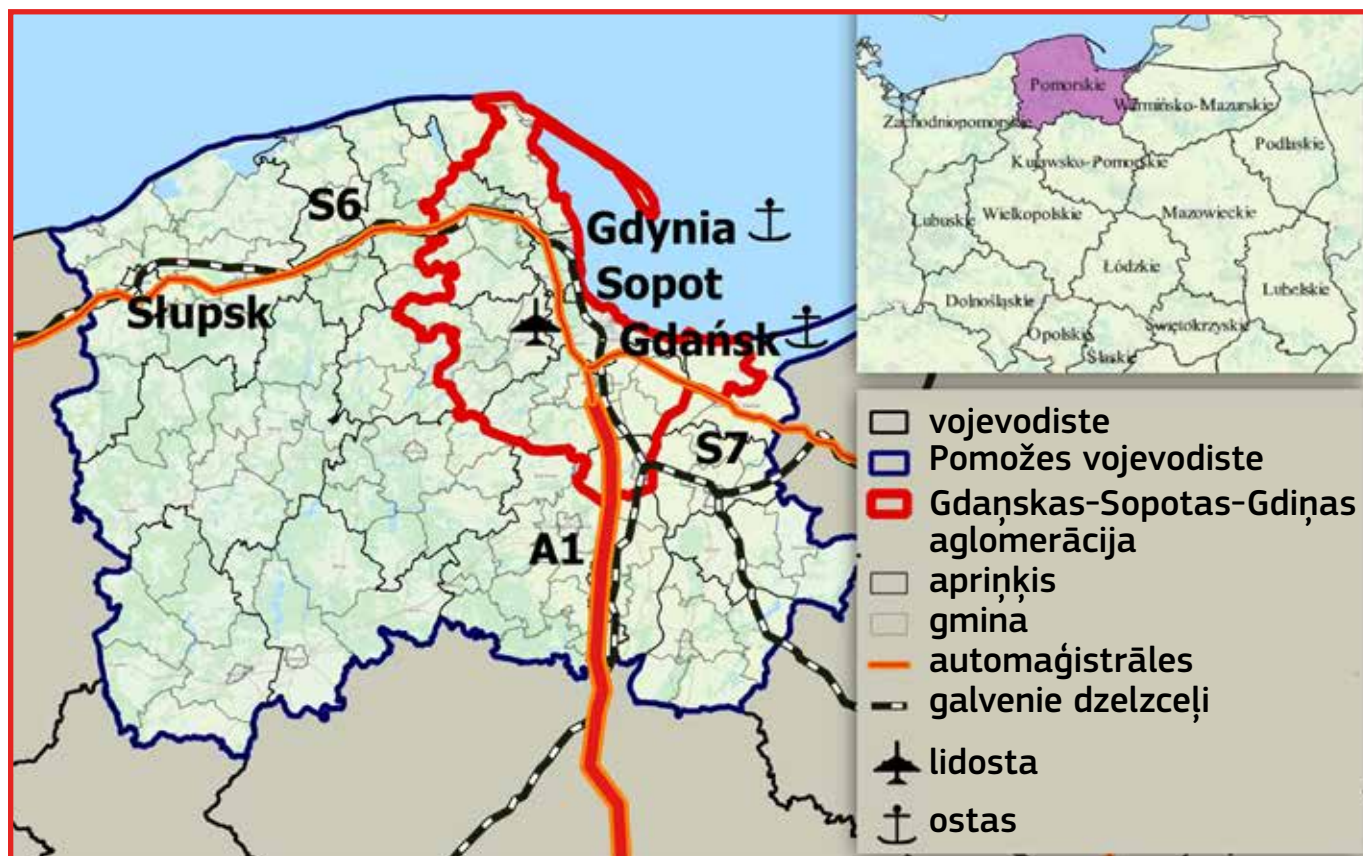
Pomožes reģionā pieņemtā teritoriālā pieeja ir balstīta uz faktu, ka pilsētu problēmu risināšana funkcionālajās zonās prasa ne vien finanšu resursus, bet pirmkārt sistemātisku sadarbību gan starp kaimiņu pašvaldībām, gan publiskā sektora iestādēm, uzņēmējiem, NVO, izglītības un pētniecības iestādēm. Noteikumus šādas sinerģijas veidošanai izstrādā tā, lai iedvesmotu sadarbību, kur tādas iepriekš nav bijis, un stiprinātu jau esošo sadarbību.

Papildus tam, ņemot vērā 2007.–2013. gada periodā gūto pieredzi, ir jāatzīmē, ka problēmas ir jāatrisina ar iepriekš plānotiem pasākumiem, kuru pamatā ir stratēģiskas diskusijas. Nolīgumi ļauj precīzi identificēt un rūpīgi sagatavot un koordinēt prioritāros projektus, tādējādi palielinot iespēju tos sekmīgi īstenot ar optimāliem rezultātiem.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

www.pomorskie.eu

Pomožes Vojevodiste

Iedzīvotāji: 2 302 000 jeb 6,0% no Polijas iedzīvotāju skaita. Reģiona iedzīvotāju skaits palielinās un vidējais vecums ir mazāks nekā vidēji Polijā. Šeit ir lielākais dabiskais iedzīvotāju skaita pieaugums un pozitīvs migrācijas saldo.

Darba tirgus: palielinās darba ņēmēju skaits ar augstu produktivitāti, ekonomiskā izaugsme ir strauja un bezdarba līmenis samazinās — tas ir zemāks par vidējo līmeni valstī.

Ekonomika: 64% no ES-28 IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas līmeņa, ekonomiskā aktivitāte virs vidējā līmeņa, augsti inovatīvo uzņēmumu rezultāti, reģionā darbojas vadošie Polijas uzņēmumi, ieskaitot uzņēmumus ar ārvalstu kapitālu.

Lietpratīgas specializācijas jomas: jūras, ostu un loģistikas tehnoloģijas; interaktīvas tehnoloģijas informācijas vidē; ekoloģiski efektīvas tehnoloģijas enerģijas un degvielu ražošanā, pārvadē, izplatīšanā un patēriņā, kā arī būvniecībā; medicīnas

tehnoloģijas ar dzīvesveidu saistītu slimību ārstēšanai un novecošanās sektoram.

Citas svarīgas nozares: uzņēmējdarbības pakalpojumi; farmaceutisko un kosmētikas produktu ražošana; biotehnoloģija; tūrisms.

Stiprās puses: novietojums pie TEN-T; Gdańskas-Gdiņas-Sopotas aglomerācija kā Baltijas inovāciju un radošo industriju metropole; novietojums piekrastē un lielas jūras ostas; unikāla dabiskā vide un kultūras mantojums (ieskaitot Gdańsku kā brīvības un solidaritātes pilsētu); liels akadēmiskais centrs.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

www.rpo.pomorskie.eu

Kohēzijas politikas projektu celmlauži

INTERVIJA AR POMOŽES VOJEVODISTES VADĪTĀJU
MEČISLAVU STRUKU (MIECZYŚLAW STRUK)

Kā kohēzijas politika sekmē Pomožes reģiona ekonomisko attīstību? Kuras jomas jūs izceltu kā prioritāras?

Kohēzijas politika ir ārkārtīgi svarīga Pomožes reģionam. Lielākoties pateicoties tās resursiem, mērķiem un principiem, mēs esam iemācījušies domāt un rīkoties tādā veidā, kas orientēts uz rezultātiem, un izmantot visaptverošu pieeju konstatēto problēmu risināšanā. To būtu grūti vai pat neiespējami sasniegt, izmantojot nozaru politikas.

Kohēzijas politika ir arī pamudinājusi mūs koncentrēties uz būtiskākajām problēmu jomām, piemēram, izglītības nozarē mēs pievēršām īpašu uzmanību profesionālajai izglītībai un mobilitātes jomā mēs koncentrējamies uz sabiedrisko transportu, ieskaitot vilcienus. Tāpat svarīga ir pētniecības un izstrādes sasniegumu pārvešana uz ekonomiku, ieguldījumu piesaistīšana, energoefektivitātes uzlabošana un tūrisma produktu tīkla veidošana.

Kādas ir jaunās pieejas priekšrocības un trūkumi dažādu fondu un finanšu instrumentu kombinēšanā? Kā jūs nodrošināt saskaņotību un papildināmību?

Mēs jau no paša sākuma, kad sākās diskusijas par kohēzijas politiku 2014.–2020. gadam, atbalstījām ideju par darbības programmu, kas apvieno Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Reģionālās attīstības fondu. Domāju, ka būtu jāturpina tālāka šo fondu konsolidēšana tādā veidā, lai to atbalsta pasākumi būtu pilnībā papildinoši. Pomožes

reģions nekavējas izmantot integrētu projektu mehānismu, jo īpaši tādās jomās kā revitalizācija un profesionālā apmācība.

Runājot par finanšu instrumentiem, mēs Polijā esam celmlauži šajā jomā. Manuprāt, šie instrumenti sniedz mehānismus, kas ļauj kohēzijas politikas īstenošanu tuvināt tirgus apstākļiem, kas veicina efektīvus un mērķtiecīgus publiskos atbalsta pasākumus un palielina to ietekmi. Balstoties uz mūsu pieredzi attiecībā uz finanšu instrumentiem, mēs esam

Daudzfunkcionāla dzelzceļa stacija metropoles centrā

Šis projekts ir pirmais Eiropas ieguldījums publiskā un privātā sektora partnerībā, ko finansēja ES atmaksājamā finansējuma instruments JESSICA (Eiropas apvienotais atbalsts ilgtspējīgiem ieguldījumiem pilsētu teritorijā). Tas ietvēra dzelzceļa stacijas un tās apkārtnes revitalizāciju Sopotā. Tika izveidots ēku komplekss, kas ietver jaunu dzelzceļa staciju, kā arī komercplatības, birojus un viesnīcas. Tika izveidots arī satiksmes mezgls, kas savieno dažādus sabiedriskā transporta veidus.

www.sopotcentrum.com.pl

Metro tunelis zem Martwa Wiśła upes

izveidojuši Pomožes Attīstības fondu, kas pēc 2023. gada būs viens no galvenajiem ieguldījumu instrumentiem reģionā.

Saskaņotības un koordinācijas kontekstā ir vērts atzīmēt, ka mūsu reģionālā darbības programma cieši sakņojas teritoriālā pieejā un sarunu formulā — piemēram, izmantojot integrētos teritoriālos nolīgumus pilsētu funkcionālajām zonām. Tas nozīmē, ka par galvenajām pilsētu teritorijām mēs vienojamies par projektu paketēm, kuru mērķis ir maksimāli palielināt ekonomisko un sociālo ietekmi dažādās reģiona daļās.

Pastāv vispārēja prasība vienkāršot Eiropas fondu pārvaldību. Kādu konkrētu ieguldījumu jūsu reģions var sniegt šajā ziņā?

Mēs nekad neesam centušies veidot sarežģītas procedūras un uzlikt nevajadzīgu nastu atbalsta saņēmējiem. Gatavojot mūsu jauno reģionālo darbības programmu, mēs centāmies turpināt šo pragmatisko un elastīgo pieeju, bet tagad mūs stingri ierobežo Eiropas un valsts noteikumi. Es saprotu nepieciešamību pēc saskaņotības un domāju, ka noteiktās jomās to vajadzētu vēl uzlabot, bet to nevajadzētu galvenokārt balstīt uz īpašiem noteikumiem, kas obligāti jāpiemēro programmu vadošajām

iestādēm. Reģioniem ir pieredze, un tie nekautrējas uzņemties atbildību par programmu sekām. Tomēr tiem vajadzētu lielāku brīvību, izvēloties labāko ceļu savu mērķu sasniegšanai. Mūsu reģionālajā darbības programmā mēs par prioritāti uzskatām praktiskās procedūras atbalsta saņēmējiem. Esam izveidojuši instrumentu pieteikumu iesniegšanai internetā, kas tiek pastāvīgi pielāgots nākamo konkursu specifikai. Mums ir arī dokuments atbalsta saņēmējiem, kurā sniegta visa informācija par to, kā pieteikties projektu finansējumam, informācija par projektu vērtēšanu, īstenošanu un ziņošanu.

Kādus rezultātus jūs esat iecerējuši sasniegt līdz 2014.–2020. gada finansēšanas perioda beigām?

Ņemot vērā mūsu līdzekļu izlietojuma potenciālu un pieejamos resursus, mēs paredzam, ka 2014.–2020. gada periodā mēs piesaistīsim kopumā EUR 5,4 miljardus ES finansējuma. Tas, protams, ietver mūsu reģionālās darbības programmas finansējuma summu, t. i., EUR 1,8 miljardus.

Mēs pieņemam, ka kohēzijas politika būs kā katalizators ilglaicīgām pārmaiņām mūsu reģionā. Sagaidām, ka tā sekmēs Pomožes uzņēmumu iekļaušanos globālajā vērtību radīšanas ķēdē, veicinās mūsu ekonomikas orientēšanos uz eksportu un samazinās tās energointensitāti. Mēs arī gribam labāk izmantot mūsu darba tirgu, ko veido izglītoti, atvērti, drosmīgi un uzņēmīgi cilvēki. Tāpat esam iecerējuši uzlabot iedzīvotāju dzīves apstākļus, tostarp būtiski uzlabot svarīgāko sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un pieejamību.

Jauns dzelzceļš un lidostas paplašināšana — Pomožes reģions atbalsta sabiedrisko transportu

Pomožes metropoles dzelzceļa (PKM) būvniecība un Gdaņskas lidostas paplašināšana ir lielākie un nozīmīgākie ieguldījumi infrastruktūrā sabiedriskā transporta attīstībā reģionā. PKM savieno t. s. Trīspilsētu aglomerāciju ar Gdaņskas lidostu un rietumos ar Kašubijas (Kaszuby) apakšreģionu. Gdaņskas lidosta nodrošina arvien lielāku skaitu savienojumu starp Pomožes reģionu, Eiropu un pārējo pasauli. Pateicoties dinamiskam pasažieru skaita pieaugumam, kas pēdējo divu gadu laikā ir palielinājies par vairāk nekā 30% līdz 3,7 miljoniem pasažieru gadā, lidosta ir kļuvusi par trešo lielāko lidostu Polijā.

www.pkm-sa.pl

www.airport.gdansk.pl

Pomožes reģions un tā lielākā pilsēta Gdaņska ir tuvu Baltijas jūrai. Cik aktīvi reģions iesaistās Baltijas jūras stratēģijas īstenošanā un kādus rezultātus jūs no tās gaidāt?

Mēs jau no paša sākuma esam iesaistījušies ES stratēģijā Baltijas jūras reģionam. Mēs to redzam kā papildu attīstības iespēju, ko sniedz labāk koordinācija starp dažādajām Baltijas jūras valstu struktūrām. Mūsu reģionālajā darbības programmā mēs esam noteikuši jomas, kurās īpaši veicināsim sadarbību Baltijas jūras stratēģijas ietvaros. Tās ir zināšanu pārnese, atjaunojamie energoresursi,

tūrisms un bioloģiskā daudzveidība. Ceru, ka, sasaistot Baltijas jūras stratēģiju un mūsu reģionālo programmu, radīsies kvalitatīvi projekti. ■

Invest in Pomerania

Pateicoties Ekonomiskās veicināšanas un informācijas sistēmai Pomožes vojevodistes projektā, investoriem ir izveidota visaptveroša pakalpojumu sistēma. Sadarbība starp galvenajām ieinteresētajām pusēm, kas sniedz pakalpojumus investoriem reģionā un kuras saveda kopā iniciatīva *Invest in Pomerania*, kas ietver ne vien atbalstu ieguldījumu projektiem, bet arī ieguldījumu veicināšanu, ir ļāvusi sekmīgi pabeigt 57 projektus, kuros investori izveidoja 8930 jaunas darbavietas.

www.investinpomerania.pl

Kad sociālais ieguvums ir svarīgāks par peļņu

SADARBĪBA SOCIĀLAJĀ EKONOMIKĀ GRIEĶIJĀ

Sociālā ekonomika ir nozare, kas pārcietusi ekonomisko krīzi ES labāk nekā citas nozares un kas jau sen ir Eiropas Komisijas prioritāte.

Lai veicinātu “sociālo tirgus ekonomiku ar augstu konkurētspēju”, Komisija sociālajai ekonomikai un sociālajai inovācijai ir piešķīrusi centrālo lomu tās stratēģijā “Eiropa 2020” gan attiecībā uz teritoriālo kohēziju, gan meklējot jaunus risinājumus sabiedrības problēmām, it īpaši cīņā pret nabadzību un atstumtību. Tādām valstīm kā Grieķija, kur ekonomikas krīze smagi skāra valsts ekonomiku un sociālo kohēziju, sociālā ekonomika varētu būt dzīvotspējīga alternatīva.

Sociālā ekonomika Grieķijai nav nekas jauns. Patiesībā Ampelakijas (Ampelakia) Kopuzņēmums tiek uzskatīts par vienu no pirmajiem modernajiem kooperatīviem pasaulē. To nodibināja laikā no 1750. līdz 1770. gadam, kad nelielās kokvilnas audzētāju un dzijas ražotāju apvienības 22 Tempi reģiona ciemos 1772. gadā apvienojās, lai izvairītos no nevajadzīgas konkurences. Tas kļuva par lielu uzņēmumu ar 6000 dalībniekiem, 24 ražotnēm un 17 filiālēm visā Eiropā no Sanktpēterburgas un Londonas līdz pat Smirnai. Uzņēmuma dalībniekiem bija pieejama sociālā apdrošināšana, veselības aprūpe, skolas, bibliotēkas un Ampelakijas Brīvā universitāte².

Kopš tā laika valsts sociālekonomiskie apstākļi ir būtiski mainījušies. Tomēr smagās sekas, ko radīja krīze, ieguldījumu aizplūšana un milzīgais bezdarba pieaugums, skaidrāk kā jebkad iepriekš izceļ nepieciešamību ieguldīt uzņēmumos, kuru pamatmērķis ir nodrošināt sociālu ietekmi, vienlaikus paliekot finansiāli ilgtspējīgiem.

Ieguldījumi reģionu izaugsme

Sociālā ekonomika ir nozare, kuras potenciāls Grieķijā vēl nav pilnīgi apzināts. Sociālā ekonomika var sekmīgi attīstīties jaunajā plānošanas periodā ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) atbalstu konkrēti sociālajai uzņēmējdarbībai (kopējais budžets EUR 6,4 miljoni) vai ar plašākiem pasākumiem uzņēmējdarbībai kopumā. Fakts, ka vairāk nekā EUR 100 miljoni no Eiropas Sociālā fonda (ESF) resursiem ir īpaši rezervēti sociālās uzņēmējdarbības veicināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā un visos 13 reģionos to darbības programmās attiecīgie ieguldījumi ir noteikti kā prioritāri, skaidri parāda Grieķijas iestāžu nodomu izmantot sociālo ekonomiku kā jaunu modeli, kas veicinās Grieķijas ekonomikas vispārējo izaugsmi. Sociālā ekonomika ir arī minēta saprašanās memorandā kā viens no instrumentiem, kas atbalsta nodarbinātību un ekonomisko aktivitāti.

Ar kohēzijas politikas atbalstu sociālās ekonomikas attīstība Grieķijā ir lieliska iespēja vidējā termiņā apmierināt sociālās vajadzības un radīt ilgtspējīgas darbavietas, tostarp darbavietas neaizsargātām sociālajām grupām.

1) COM 2011/682

2) Kalitsounakis, 1929: 224-231, citēts Nasioulas, 2010:64

3) Plašāka informācija par saprašanās memorandu: http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/index_en.htm

Šeit ir sniegti trīs projektu piemēri, kas orientēti uz sociālo ekonomiku Grieķijā:

Win-win situation

fun - food - social good.

Wise Greece ir bezpeļņas organizācija, kas darbojas kā sociālais uzņēmums ar divējādu uzdevumu — tas reklamē vairāk nekā 450 kvalitatīvus Grieķijas produktus, kuru pārdošanas rezultātā gūtie ieņēmumi tiek izlietoti, pērkot pārtiku trūcīgiem cilvēkiem. Wise Greece izvēlas labākos Grieķijas produktus un reklamē tos dažādās tirdzniecības vietās gan Grieķijā, gan ārvalstīs. Grieķijas ražotāji ziedo noteiktu daļu ieņēmumu Wise Greece, lai nodrošinātu pamata pārtikas vajadzības labdarības organizācijām un bezpeļņas organizācijām, kuras atbalsta bezpajumtniekus, bērnus un vecus ļaudis.

Uzņēmums ir saņēmis daudzas balvas par sociālo atbildību, ieskaitot balvu par ilgtspējīgu uzņēmējdarbību un attīstību, ko pasniedz Grieķijas jaundibinātiem uzņēmumiem (*Startup Greece Awards 2016*).

<http://www.en.wisegreece.com/>

Darbs iekļaušanas veicināšanai

KoiSPE Diadromes ir sociālais kooperatīvs ar ierobežotu atbildību Atikas reģionā, ko izveidojuši Sociālās psihiatrijas un garīgās veselības biedrības darbinieki. Tā galvenais mērķis ir nodrošināt darba iespējas un sociālo rehabilitāciju cilvēkiem ar psihosociālām problēmām. Lai sasniegtu šo mērķi, kooperatīvs vada nodarbinātības un profesionālo konsultāciju biroju, kas palīdz cilvēkiem ar psihosociālām grūtībām iegūt un saglabāt algotu darbu atvērtā darba tirgū. Tāpat kooperatīvam ir arī uzkopšanas dienests, kafijas veikals, un tas darbojas tirdzniecībā, tādējādi palīdzot veidot ilgtspējīgas darbavietas iedzīvotājiem, kuri ir izslēgti no atvērtā darba tirgus.

<http://koispediadrimes.gr>

Uzziniet vairāk!

Shedia ir vienīgais Grieķijas ielu žurnāls un Starptautiskā ielu avīžu tīkla (*International Network of Street Papers — INSP*) dalībnieks. To kopš 2013. gada februāra Atēnu

un Saloniku ielās izdala bezpajumtnieki un bezdarbnieki, un žurnāls sniedz viņiem iespēju nedaudz nopelnīt un pakāpeniski uzlabot savus dzīves apstākļus. Shedia arī atbalsta vistrūcīgāko iedzīvotāju reintegrāciju, organizējot tādus pasākumus kā vietējā futbola komanda, mākslas un teātra nodarbības, sociālās ekskursijas Atēnās ("neredzamās ekskursijas") un daudzus citus pasākumus.

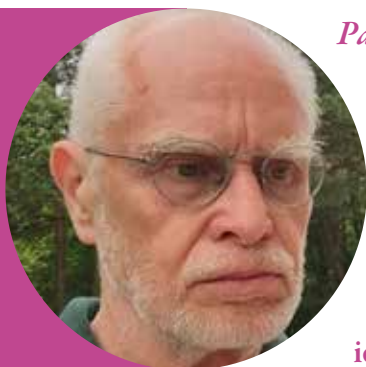
<http://www.shedia.gr/>

PROJEKTS

Jauniešu iesaistīšana sabiedriskā transporta uzlabošanā

**KOPĒJAIS
IEGULDĪJUMS:
EUR 224 900**

**ES IEGULDĪJUMS:
EUR 191 200**

*Panorama sarunājas
ar BAYinTRAP
projekta
koordinatoru
Jaceku Piotrowski
(Jacek Piotrowski)
par jauniešu
iesaistīšanu Eiropas
transporta politikā.*

Visā Eiropā dalībvalstīs meklē labākus veidus, kā veidot tīras un efektīvas pilsētu transporta sistēmas. Bieži galveno uzmanību pievērš tehnoloģijai un infrastruktūrai, turpretī BAYinTRAP projektā tika nolemts izmēģināt atšķirīgu pieeju, aktīvi iesaistot jauniešus ilgtspējīgas pilsētu transporta politikas veidošanā.

“Zinot, ka pareizi iesaistot jauniešus, viņi var plaši popularizēt ilgtspējīga transporta vēstījumu, mūsu projektā mēs centāties atrast viņu kreativitāti, entuziasmu un netradicionālo domāšanu un izmantot to, lai risinātu tādas problēmas kā satiksmes drošība, pieejamība un pilsētu satiksmes vadība,” skaidro Jaceks Piotrovskis.

Rezultāts ir lielisks demokrātiskās līdzdalības piemērs — projekts, kas saveda kopā jauniešus un ierēdņus no Polijas, Vācijas un Lietuvas, lai risinātu senas problēmas un meklētu jaunas pieejas tīrākam pilsētu transportam.

No idejas līdz realitātei

Projektu iedvesmoja senāka Eiropas mēroga iniciatīva sabiedriskā transporta jomā (CIVITAS iniciatīva, www.civitas.eu). Jaceks Piotrovskis un viņa kolēģi no Ščecinek (Szczecin) Pašvaldības aģentūras kultūras veicināšanai (SAPIK), kuriem bija pieredze CIVITAS projektā, vēlējās savā pilsētā izmēģināt kaut ko līdzīgu, bet mazākā mērogā.

Ar vietējo transporta iestāžu atbalstu viņi vērsās pie Eiropas Komisijas tās Dienvidbaltijas pārrobežu sadarbības programmas (2007.–2013.) ietvaros. Kopā ar Greifsvaldi (Greifswald) Vācijā un Klaipēdu Lietuvā, kas arī bija aktīvi iesaistītas ilgtspējīga transporta attīstībā, pilsētas saņēma atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF).

Vasaras nometņu koncepcija radās pirmajā sanāksmē, kurā satikās pārstāvji no SAPIK, konsorcijs partneriem ATI erc gGmbH, Technology Centre Vorpommern un Klaipēdas Sabiedriskā transporta pārvaldes.

Vasaras nometnes

Puses vienojās, ka katra pilsēta rīkos vasaras nometni un uzņems grupas no abām pārējām pilsētām. “Uzskatījām, ka sūtīt skolēnus, piemēram, no Greifsvaldes uz Ščecineku, mēs varētu iegūt svaigu skatījumu un idejas,” stāsta J. Piotrovskis. Tomēr viņš piebilst, ka dalībniekiem sākumā būtu noderējusi detalizētāka informācija par sabiedrisko transportu, lai nometnes pasākumos izdarītie novērojumi būtu mērķtiecīgāki.

Katra pilsēta izstrādāja savu konkursu un dalībnieku atlases kritērijus. Kandidātiem lūdza sniegt priekšlikumus par mobilitātes uzlabošanu savā pilsētā. Papildus dalībai BAYinTRAP projektā 60 uzvarētāji vecumā no 16 līdz 19 gadiem saņēma arī dāvanas — sabiedriskā transporta brīvbiļetes un kino biļetes.

Sākumā dalībniekus iepazīstināja ar sabiedrisko transportu prezentācijās un izglītojošos braucienos pa pilsētu, kur viņiem bija jānokļūst no vienas vietas citā, izmantojot sabiedrisko transportu. Piemēram, Ščecinekā viņi ceļa atrašanai izmantoja viedtālrunus, Klaipēdā nodarbojās ar slēpņošanu, bet Greifsvāldē veidoja maršrutus, vadoties pēc rakstiskiem norādījumiem.

Ieteikumi amatpersonām

Pēc tam dalībnieki apsprieda sabiedriskā transporta pozitīvos un negatīvos aspektus, balstoties uz saviem sākotnējiem novērojumiem. "Izmantojot galveno problēmu sarakstu, katra grupa ierosināja iespējamus uzlabojumus," paskaidro J. Pjotrovskis. "Tad viņi personīgi iepazīstināja vietējos politiķus, pārvaldes iestādes un citas ieinteresētās puses ar saviem atklājumiem."

J. Pjotrovskis stāsta, ka studenti neatkarīgi izlēma, kā pasniegt savus ieteikumus: Ščecinekā viņi sagatavoja PowerPoint prezentāciju, savukārt Klaipēdā katru ieteikumu apsprieda atsevišķi.

Nometnes arī piedāvāja izglītojošus pasākumus par tēmām saistībā ar ilgtspējīgu mobilitāti, satiksmes drošību un pilsonību. "Dalībnieki mācījās par paraugpraksi un aizpildīja paraugprakses piemēru reģistrus," piebilst J. Pjotrovskis. "Ja viņi pamanīja kaut ko tādu, ko būtu vērts īstenot viņu pašu pilsētā, viņi piefiksēja šo informāciju, lai varētu pozitīvo pieredzi aizvest mājās."

Pozitīvas pārmaiņas

Rezultātā Ščecinekā un Klaipēdā prezentētās idejas tika tieši iekļautas katras pilsētas transporta politikā. J. Pjotrovskis atzīmē, ka būtu bijis labi, ja projekta organizatori būtu mudinājuši pilsētu pašvaldības iesaistīties projektā, pirms dalībnieki prezentēja savas idejas. "Zinot, ka Ščecinekā pašvaldība ir entuziastiska un aktīvi iesaistās, mēs domājam, ka tāpat būs arī citur. Diemžēl, tā nebija. Šeit būtu palīdzējusi visu pušu iesaistīšana jau projekta plānošanas stadijā."

Neskatoties uz to, ka Greifsvāldes iestādes nebija tik atsaucīgas, viena skolēna ierosinājuma tiešs rezultāts bija tas, ka sabiedriskā transporta operators Ščecinekā vēlāk izstrādāja mobilo aplikāciju, kas sniedz reāllaika informāciju par gaidāmo autobusa ierašanos noteiktā pieturā.

Citi ieteikumi nākotnes diskusijām ietver autobusu maršrutu skaita palielināšanu, pilsētas kartes ar pieturām, veloceliņus parkos, labāku piekļuvi autobusiem ar ratiņkrēsliem un bērnu ratiņiem, riteņbraucējiem piemērotākus ielu krustojumus, dažādas maksāšanas metodes par velosipēdu nomu, nojumes un soliņus sabiedriskā transporta pieturās u. c.

Daudzi ierosinājumi tiks iekļauti turpmākajā reģiona transporta plānošanā. Piemēram, politiķi saprata, ka ir grūti izmainīt attieksmi un uzvedību, ja sabiedrība netiek tieši iesaistīta politikas veidošanā. "Tomēr, iespējams, vissvarīgākais rezultāts ir tas, ka tika apliecināts tiešās demokrātijas nozīmīgums un apziņa jauniešu vidū, ka viņi aktīvi iesaistās savu pašvaldību darbā. Šādu rezultātu var viegli atkārtot daudzos citos projektos, nozarēs un reģionos," noslēdz J. Pjotrovskis. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/poland/bayintrap-engaging-youth-and-changing-public-transportation

PROJEKTS

Izcilības centrs piesaista izcilniekus

**1. FĀZES KOPĒJĀS
IZMAKSAS:
£ 25 000 000
(€ 32 406 250)**

**ES IEGULDĪJUMS:
£ 9 000 000
(€ 11 666 250)**

Vienā no Apvienotās Karalistes jaunākajiem zinātnes parkiem izvietotais Nacionālais Kompozītu centrs ir vieta, kur vieni no pasaulē inovatīvākajiem uzņēmumiem veic modernus pētījumus un izstrādā tehnoloģijas kompozītmateriālu jomā.

Nacionālais Kompozītu centrs (National Composites Centre — NCC) ir īpaši veidots pētniecības un izstrādes objekts, ko 2011. gadā atvēra ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzfinansējuma palīdzību. NCC apvieno dinamiskus uzņēmumus un labāko zinātnisko, akadēmisko un komerciālo pieredzi, lai izstrādātu tehnoloģijas, kas atbalsta kompozītproduktu izstrādi un ražošanu, un lai pilnībā izmantotu šī sektora iespējas Apvienotajā Karalistē un ārvalstīs. Vairāk nekā puse dalībnieku ir no citām valstīm.

Modernie kompozītmateriāli ir viegli, izturīgi materiāli, kas pārveido daudzus dažādu produktu izstrādi un ražošanu, sākot ar aerokosmisko nozari un autobūvi un beidzot ar jūras un atjaunojamo resursu tehnoloģijām, sportu un atpūtu. Samazinot produktu svaru, var būtiski samazināt ražošanas izmaksas un oglekļa dioksīda emisijas, un tiek radītas milzīgas komerciālas iespējas un tehnoloģiskas priekšrocības.

To, cik svarīgi ir aktīvi iesaistīties progresīvos pētījumos un izstrādē, parāda NCC dalībnieku saraksts, kurā atrodami tādi vadoši uzņēmumi kā Airbus Group, GE, Rolls-Royce, GKN Aerospace, BAE Systems, Shell, Vestas un 3M, kā arī mazie un vidējie uzņēmumi. Centrs sniedz tā dalībniekiem iespēju izstrādāt, pielāgot, palielināt un apstiprināt jaunus un esošus procesus un tehnoloģijas, vienlaikus izmantojot priekšrocības, ko sniedz sadarbība ar citiem vadošiem aprīkojuma ražotājiem un piegādātājiem.

Atspēriena punkts

NCC ir arī daļa no stratēģiskās iniciatīvas High Value Manufacturing Catapult ("Augstas vērtības ražošanas katapults"), kas ietver septiņus tehnoloģiju un inovācijas centrus, kuri darbojas kā katalizators, lai atdzīvinātu Apvienotās Karalistes rūpniecību. Programma nodrošina pētniekiem, inženieriem un uzņēmējiem piekļuvi speciālo zināšanu un pieredzes kopumam akadēmiskajās aprindās, pētniecībā, rūpniecībā un pārvaldē. Palīdzot jaunām koncepcijām kļūt par komerciālu realitāti, programma mazina plaisu starp inovācijām un rūpnieciska mēroga ražošanu.

NCC, uz kura jumta ir izvietoti fotoelementu paneļi, kas nodrošina enerģiju centra ēkai un kompensē tās radītās oglekļa dioksīda emisijas, ir plaši atzīts kā starptautisks līderis kompozītmateriālu jomā, kas palīdz padarīt kompozītmateriālu nozari ekonomiski konkurētspējīgāku un ekoloģiski atbildīgu. 2014. gadā ēku paplašināja, padarot to divreiz lielāku, pievienojot lielapjoma ražošanas elementu (lai nodrošinātu autobūves nozares vajadzības), mācību centru un dažādu mazo tehniku MVU vajadzībām.

NCC ir tieši radījis aptuveni 200 darbavietas, un ir gaidāms, ka to skaits būtiski palielināsies tuvāko gadu laikā. Centrs izstrādā vairākus ekonomiski izdevīgus, inovatīvus augstas veiktspējas produktus, kas veicinās Eiropas labklājību nākotnē. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://nccuk.com>

PROJEKTS

Pozitīva reakcija uz pasīvajām mājām

**KOPĒJAIS
IEGULDĪJUMS:
EUR 3 779 000**

**ES IEGULDĪJUMS:
EUR 377 900**

Pateicoties inovatīvu vides tehnoloģiju izmantošanai, koka māju ražošanas uzņēmums Weissenseer tagad ražo augstas kvalitātes mājas kvalitatīvā pasīvajā mājā.

Uzņēmums Weissenseer Holz-System-Bau GmbH no Austrijas pilsētas Greifenburgas (Greifenburg) sākotnēji bija parasts galdniecības uzņēmums, bet tagad tas ir specializējies stilīgu koka pasīvo māju ražošanā. Šo videi draudzīgo mājokļu ražošana tagad veido gandrīz 90% no uzņēmuma kopējā darbības apjoma.

Vispirms uzņēmumam bija jāizstrādā jauns ražošanas process tās jaunajam produktu portfelim. To paveikt ļāva projekts "Mazākā rūpnīca pasaulē" ("Smallest factory in the world"). Tajā tika izstrādāta pilnīgi jauna ražošanas līnija, kas nodrošina ražošanu atbilstoši stingriem pasīvo māju standartiem un kas arī racionalizēja un automatizēja būvniecības procesu.

Pasīvo māju standarts centrālajai Eiropai cita starpā prasa nodrošināt, ka pabeigtās ēkas kopējais primārās enerģijas patēriņš nepārsniedz 120 kWh/m² gadā.

Projektu daļēji finansēja Eiropas Savienības Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) ar Karintijas (Kärnten) reģiona darbības programmas starpniecību 2008. un 2009. gadā. Pateicoties šim projektam, uzņēmumam izdevās radikāli — no vidēji 20 darbdienu līdz 2–4 dienām — samazināt pasīvas mājas izgatavošanas laiku no sākotnējās izejmateriālu piegādes līdz gatavo komponentu nosūtīšanai klientiem.

Šis būtiskais darba ražīguma palielinājums tika panākts, izveidojot ļoti efektīvu ražošanas procesu, kas ir lielākoties automatizēts un optimizēts attiecībā uz dažādiem laika un telpas kritērijiem. "Mazākā rūpnīca pasaulē" tagad spēj gadā saražot kopumā 150 līdz 170 standarta pasīvas mājas.

Līderis vides jomā

Jaunā rūpnīca ir ne vien efektīva ražotne, bet tā arī pati ir pasīva māja. Tai ir nepieciešama tikai minimāla papildu apkure, jo ar ražošanas iekārtu radīto siltumu pietiek rūpnīcas apsildīšanai. Aptuveni sesto daļu ēkas aizņem biroja telpas, ieskaitot atpūtas zonas un kafejnīcu. Pateicoties optimizētai ēkas konstrukcijai ar iekšējiem apsildes avotiem un lieliem logiem, biroja ēka arī atbilst pasīvas mājas standartiem.

Jaunā rūpnīca tagad kalpo par "izstāžu māju" ēkā, kuras Weissenseer plāno ražot tuvākajā nākotnē. Tās ietver biroju un tirdzniecības ēkas, skolas un citas sabiedriskās ēkas.

Papildus pozitīvai ietekmei uz Karintijas reģiona ekonomiku projekts ir jau radījis vairākas jaunas darbavietas uzņēmumā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.weissenseer.com/en/home/>

PROJEKTS

Ungārijas uzņēmuma spīdošie panākumi

**KOPĒJAIS
IEGULDĪJUMS:
EUR 2 163 400**

**ES IEGULDĪJUMS:
EUR 1 005 200**

Ungārijas apgaismojuma un plastmasas pārstrādes uzņēmums IBV Hungária Kft. ir ievērojami paplašinājis tā ražošanas bāzi, izveidojot 50 darbavietas un palīdzot uzlabot reģiona konkurētspēju, pateicoties Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējumam.

2012. un 2013. gadā projekts atbalstīja 5659 m² lielas noliktavas un 965 m² liela montāžas ceha būvniecību uzņēmuma galvenajā mītnē Kiškunfélegyházas (Kiskunfélegyháza) pilsētā Bāčas-Kiškunas (Bács-Kiskun) reģionā Ungārijā. Uzņēmuma telpu paplašināšana ne vien nodrošināja esošo 436 darbavietu saglabāšanu, bet arī ļāva izveidot 49 jaunas darbavietas. Apkārtējais reģions arī ir ieguvis šī ieguldījuma rezultātā.

Papildus šo divu jauno ēku būvniecībai tika izbūvēti ceļi vairāk nekā 4,6 km garumā, lai nodrošinātu ērtu izejmateriālu un gatavo izstrādājumu transportēšanu uz rūpnīcu un no tās. Vēl ap jaunajām ēkām tika izbūvēts 485 metrus garš žogs un jauna ūdens glabāšanas tvertne, lai nodrošinātu atbilstību ugunsdrošības prasībām.

Plašākas telpas, mazākas izmaksas

Jaunās ēkas tagad nodrošina modernas ražošanas telpas sākotnējai un galējai montāžai, sūtījumu noformēšanai un gatavo preču glabāšanai. Ēku būvniecība arī atbrīvoja platību jaunām ražošanas iekārtām. Ļoti būtiski, ka jaunā noliktava ir palīdzējusi paātrināt materiālu plūsmu, ļaujot būtiski paplašināt uzņēmuma produktu klāstu. Projekts ir arī ļāvis samazināt ražošanas izmaksas.

Papildu noliktavas kapacitāte ir nepieciešama, lai saglabātu un uzlabotu uzņēmuma konkurētspēju, ko ietekmēja finanšu krīze un jauni izaicinājumi tirgū. Paplašināšana bija arī ļoti svarīga, lai uzņēmums varētu dažādot tā produktu piedāvājumu.

“Uzņēmums IBV ir spējis ieguldīt paplašināšanā daudz ātrāk, nekā tas būtu bijis iespējams, izmantojot citus finansējuma avotus,” komentē uzņēmuma finanšu direktore Kristīna Raca (Krisztina Rác). “Ieguldījumi nodrošina labāku situāciju uzņēmumam un vēl labāku situāciju tā darbiniekiem.”

Neskatoties uz projekta sarežģītību, tas tika pabeigts 18 mēnešos bez būtiskiem sarežģījumiem. Eiropas Savienības finansējums projektam nāca no ERAF darbības programmas “Dienvidalfelda” (South Great Plain).

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.ibv.hu/>

www.kwf.at

Inovāciju un tehnoloģiju izmantošana kalnu lopkopībā

PROJEKTS

Agripir tīkls tika izveidots kā atbilde uz augošajām bažām par Francijas un Spānijas Pireneju reģiona tradicionālās augstieņu lauksaimniecības konkurētspējas zudumu lauksaimniecības produktu tirgū.

**KOPĒJĀS IZMAKSAS:
EUR 958 500**

**ES IEGULDĪJUMS:
EUR 640 600**

Projektu finansēja darbības programma “Francija–Spānija–Andora” 2007.–2013. gada plānošanas periodam. 2012. gadā sāktais projekts palīdzēja meklēt inovatīvus risinājumus problēmām, ar kurām saskaras lopkopji kalnos abās Francijas un Spānijas robežas pusēs. Vispirms tika izveidots Agripir tīkls, kurā darbojas 150 organizācijas un vairāk nekā 300 cilvēki no lauksaimniecības nozares, pētniecības iestādēm, augsto tehnoloģiju MVU un vietējām attīstības aģentūrām.

Uzņēmumi no IT, elektronikas un kosmosa nozarēm sadarbojās ar pētniekiem, kopām un attīstības aģentūrām, lai atrastu praktiskus pasākumus, kas varētu izmainīt pieeju augstieņu lopkopībai Pirenejos. Galvenais mērķis bija apvienot resursus un finansējumu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), lai identificētu un atbalstītu pētniecības un izstrādes projektus ar patiesu ekonomisko potenciālu.

Agripir tīkls, kas vadīja trīs gadus ilgo iniciatīvu, beigās atlasīja piecus dažādus inovāciju projektus, lai īstenotu nospraustos mērķus. Līdz 2015. gada beigām projekti bija pabeiguši pētniecības un izstrādes posmu un gatavojās piedāvāt tirgū savus produktus, procesus un pakalpojumus.

Augsto tehnoloģiju piesaiste

E-PASTO projektā tika izstrādāts prototips ģeolokācijas ierīcei, kas ļauj lopkopjiem atrast un pārvaldīt ganāmpulkus, kuri ganās kalnu ganībās. Liellopiem ir augsto tehnoloģiju kakla siksnas, kurām piestiprināta izturīga ierīce, kas ļauj lopkopim uzraudzīt lopu atrašanās vietu un ēšanas paradumus, noteikt drošības zonas un novērst zādzības. Zemo frekvenču sakaru tīkls var autonomi darboties sešus līdz deviņus mēnešus, ziņot par atrašanās vietu ik 60 līdz 90 minūtes un drošības pārkāpumu gadījumā nosūtīt lopkopim brīdinājumu tieši uz viedtālruni, planšeti vai datoru.

COWMON iniciatīva arī strādā pie nepārtrauktas uzraudzības sistēmas izveides lopiem, kas brīvi klejo plašos un attālos kalnu rajonos. Šī projekta mērķis ir izstrādāt gala produktu, kas ir rentabls un pašpietiekams enerģijas patēriņa ziņā.

Līdzīgi arī HY-POWERBOX projekta mērķis ir palīdzēt lopkopjiem pašiem nodrošināt enerģiju ikdienas uzdevumu veikšanai grūti pieejamās vietās.

Projekta LIVE-PRE-LIFE mērķis ir izveidot visaptverošu sistēmu, kas var palīdzēt lielo plēsēju un lopu līdzāspastāvēšanai kalnos. Gala rezultāti ietvers sistēmas dzīvnieku aplokiem, agrīnu brīdināšanu par plēsēju uzbrukumiem un aktīvu aizsardzību pret uzbrukumiem.

MASTECH projektā tiek izstrādāta sistēma, kas ietver kodolu magnētisko rezonansi un termogrāfiju, lai agrīnā stadijā atklātu mastītu aitām, kazām un govīm.

Projekta gaitā Agripir darba grupa arī organizēja kalnu ganību festivāla dienu, kurā aptuveni 600 apmeklētājus, ieskaitot tūristus un lauksaimniekus, iepazīstināja ar tīklu un projekta sākotnējiem rezultātiem. Citi pasākumi ietvēra konferenci par vilkiem, tīklu veidošanas darbseminārus un apaļā galda sanāksmi par kalnu lopkopības nākotnes problēmām, kas gan vairs nav tik nepārvaramas, pateicoties Agripir.

Projekts saņēma īpašu atzinību 2015. gada vasarā, kad to izvēlējās par finālistu RegioStars balvu konkursā kategorijā “Gudra izaugsme: MVU izaugsmes potenciāla izmantošana digitālās ekonomikas attīstībai”.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.agripir.com/fr/>

PROGRAMMA

2. SEPTEMBRIS

Krakova (PL)

Konference par Investīciju plānu

25. SEPTEMBRIS – 1. OKTOBRIS

Izola (SI)

ES stratēģija Alpu reģionam (EUSALP)

10.–13. OKTOBRIS

Brisele (BE)

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa
(tai skaitā RegioStars ceremonija)

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy
#ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/photos/euregional/)

RegioNetwork

[yammer.com/RegioNetwork](https://www.yammer.com/RegioNetwork)

[ec.europa.eu/
commission/2014-2019/cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
@CorinaCretuEU

Papildinformāciju par šiem pasākumiem skatiet Info regio tīmekļa vietnes sadaļā Programma:
http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/newsroom/events/

■ Publikāciju birojs

Eiropas Komisija,
Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts
Komunikācija — Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brisele
E-pasts: regio-panorama@ec.europa.eu